

Lntfrtr

Սահմանադրական Դատարանը
Հակասահմանադրական ճանչցաւ Քոչարեանի
Վիճարկած Երկու Յօդուածներէն Մին

Սեպտեմբեր 4-ին Սահմանադրական Դաշտարանը հրապարակեց Հայաստանի երկրորդ նախագահի Ռոպերթ Քոչարեանի դիմումի քննութեան արդիւնքով կայացուցած որոշումը, որուն համաձայն, Քրիստոն դատավարութեան օրէնսդիրքի՝ նախկին նախագահի վիճարկած յօդուածներէն մէկը՝ Յօհան Անչչացաւ երկրի Հիմնական օրէնքին չհամապատասխանող եւ անվաւեր, միւսը՝ 135-րդը՝ Սահմանադրութեան համապատասխանող:

Մարտ 1-ի գործով սահմանադրական կարգի տապալման մէջ մեղադրուող եւ կալանքի տակ գտնուող նախկին նախագահը բարձր դատարանէն խնդրած էր ստուգել Գրէական դատավարութեան օրէնսդրութի՝ խափանման միջոց կիրառելու հիմքերու եւ քրէական գործի վարույթը կամ քրէական հետապնդումը բացառող հանգամանքներու մասին յօդուած-

**«Քոչարեանի Փաստաբանները Մէկ Խնդիր
Կը Լուծեն՝ Թոյլ Զտալ, Որ Մարտ 1-ի Գործով
Դատաքննութիւնը Սկսի».**
Անդրանիկ Քոչարեան

«Իրոշամալ պէտք է լոլու-
թեամբ ծանօթանամ, որպէսզի գնա-
հատական տամ», - խորհրդարանէն
ներս, լրագրողներու հետ զրոյցի
ժամանակ ըսած է Աժ պաշտպա-
նութեան եւ անվտանգութեան հար-
ցերու մշտական յանձնաժողովին նա-
խազահ Ախղրանիկ Քոչարեանը՝ պա-
տասխանելով Ռոպերթ Քոչարեա-
նի գործով Սահմանադրական դա-
տարանի այսօր հրապարակած որոշ-
ման, որ մասմբ բաւարարեց Ռո-
պերթ Քոչարեանի փաստաբաննե-
րու դիմումը:

Անդրանիկ Քոչարեանը այս
որոշման մասին նախնական գնա-
հատականներ չէ ուզած հնչեցնել։
Արավուածի հարցին՝ Ռոպերթ Քո-
չարեանի փաստաբանական խում-
բի անդամը մեկնաբանելով Սահ-
մանադրական դատարանի որոշու-
մը ըստաւ, որ իրենց պաշտպանեալի
նկատմամբ կալանքը մինչ այժմ
իրաւաչափ չէ եղած եւ, փաստօրէն,
Ռոպերթ Քոչարեան պէտք է ազատ
արձակուի, Անդրանիկ Քոչարեանը
պատասխանած է կրնան մեկնաբա-
նել ինչպէս իրենք կ'ուզեն, որով-
հետեւ ատոր համար իրենք կը
վարձատրուին. «Իսկ իրաւական
առումով, պէտք է հասկանալ, թէ
ի՞նչ խնդիրներ կարող են առաջա-
նալ այս գործընթացի ընթացքում։

Ինձ համար, շատ կարեւոր էր,
որ ՄԴ-ն այս գործընթացում չհան-

Ներու սահմանադրականութիւնը:
Քրէական դատավարութեան
օրէնսգիրքի 35-րդ յօդուածը կը
վերաբերի քրէական գործի վարոյ-
թը կամ քրէական հետապնդումը
բացառող հանգամանքներուն, 135-
րդ յօդուածը՝ խափանման միջոց
կիրառելու հիմքերուն:

ՀՀ գլխաւոր դատախազողւթիւնը իր գիրքորոշումը պիտի յայտնէ ՀՀ երկրորդ նախագահ Ռոպերթ Քոչարեանի գործով Սահմանադրական դատարանի որոշումը ամբողջութեամբ ունենալի ետք «Արմէնիք»-ի հետ զրոյցի ժամանակ այս մասին ըսած է ՀՀ գլխաւոր դատախազութեան հանրային կապերու բաժնի պետ Արեւիկի Խաչատրեանը:

«Մի որոշման հնարաւոր հետեւանքներու մասին կարելի է խօսել միայն այդ որոշումն ամբողջութեամբ ունենալու դեպքում։ Հետեւաբար՝ մինչ այդ ոչինչ ասել չենք կարող», - ըսած է Խաչատրեանը։

Ազգային ժողովի պատգամաւոր Անդրանիկ Քոչարեան

դիսանար խոչընդուռ մեր հասա-
րակութեան համար, որպէսզի ինքը
էապէս ունենար հնարաւորութիւն
իմանալ, թէ Մարտի 1-ին ինչ է
տեղի ունեցել: Մենք ուզում ենք
Մարտի 1-ի լիբարժէք բացայաց-
տում»: Անդրանիկ Քոչարեանի հա-
մոզմամբ, Ռոպերթ Քոչարեանի
փաստաբանական խումբը մէկ
ինդիր կը լուծէ՝ թոյլ չտալ, որ
Մարտ 1-ի գործով դատաքննու-
թիւնը սկսի կամ սկսի այնպէս, որ
իրենք հնարաւորութիւն ունենան
խոչընդուռել վկաներու դատարան
գալը:

**«Ինքնիշխանութիւն, Համահայկականութիւն
Եւ Փոխգործակցութիւն».** Մնացականեան
Ներկայացուցած է Հայաստանի Արտաքին
Քաղաքականութեան Սկզբունքները

Նախարար Զոհրաբ Մնացականեան ելոյթ կ'ունենայ Հայաստանի դիւնագետներու ամէնամեայ համաժողովի ընթացքին

Հայստանի արտաքին գործոց նախարար Զոհրապ Մնացականեանը Ազգային ժողովին ներկա է ԱԳՆ կեդրոնական մարմնի եռօտարերկրեաց պետութիւններուն

տանի եւ հայ ժողովրդի արժէքները
եւ շահերը: Այդ սկզբունքներն են՝
ինքնիշխանութիւն, համահայկակա-
նութիւն եւ փոխգործակցութիւն», -
աւելցուցած է ան:

«Ժողովրդավարական ընտրութիւնների միջոցով ընտրուած

«Ս Ենք առանձնացրեն Ենք արժէքների երեք հարթութիւն, որոնց վրայ հիմնուում է մեր արտաքին քաղաքականութիւնը: Դրանք են քաղաքակրթական արժէքները, մելպատճական ժառանգութիւնը եւ ժամանակակից ժողովրդավարութեան եւ մարդու իրաւունքների արժէքները, որոնք մեր ժողովուրդը պաշտպանեց եւ նոր որակ հաղորդեց Թաւշեայ յեղափոխութեան եւ դրան յաջորդած խորհրդարանական ընտրութիւնների ժամանակ», - նշած ԵՄսացականնեանը:

«Յատուկ պէտք է ընդգծեմ, որ
այս համաժողովի ընթացքում մենք
յատակ ամրագրեցինք Հայաստանի
արտաքին քաղաքականութեան երեք
հիմնարար սկզբունքները, որոնց
կիրառմամբ պէտք է միջազգային
ասպարեզում հետապնդենք Հայա-

ցուցած են, որ կը սպասեն ընտրութեան կայացման համար համապատասխան է առաջարկը:

կան հիւանդանոցի հիմնադրամի
հոգաբարձուներու նախագահ Պետ-
րոս Շիրինօղլուն մասնակցած են
Թուրքիոյ յաղթանակի տօնի առի-
թով մայրաքաղաք Անգարայի մէջ
նախագահական նստավայրին մէջ
կազմակերպուած ընդունելութեան
Անդամական կազմակերպուած

«Ակօս» պարբերականի հաղորդմանը, հայ համայնքի ներկայացուցիչները կարծ զրոյց ունեցած են նախագահ Ուեձէպ էրտողանի հետ։ Նախագահը հետաքրքրութեած է, թէ ինչպէս կ'ընթանաց նոր պատրիարքի ընտրութեան նախապատրաստական զործընթացը։ Մաշալեանն ու Շիրինողլուն տեղեկա-

յուցած են, որ կը սպասեն ընտրութեան կայացման համար համապատասխան կանոնադրութեան: իր-տողանի պահանջով ներքին գործոց նախարար Սուլէյման Սուլուն յայտնած է, թէ մէկ շաբթուայ ընթացքին փաստաթուղթը պիտի ուղարկուի պատրիարքարան: Արքեպիսկոպոս Մաշալեանը ընդհանուր առմամբ դրական գնահատած է այս հանուհառութո:

Յ այս համելի դիմումը:
Ցուլիս 4-ին, Պոլտոյ Հայոց պատրի-
իարքարանին ներս գումարուած Եկե-
ղեցական համագումարին պատրի-
արքական տեղապահ Ընտրուած է
Մահակ եպիհակոպոս Մաշալեանը, ին-
չին ետք պաշտօնապէս մեկնարկած է
Պոլտոյ աթոռի 85-րդ գահակալի
ընտրութեան գործընթացը:

ԶԵՐ ԱՐԴԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ՍԿՍՈՒԹՈՒՄ Է ՄԵՂԱՅԱԿԱՆԻՑ

ԼԵՒՈՆ ԲԱՐՍԵՐԵԱՆ

Վաստիկանում ամենայն հայոց նախկին դեսպանը, նոյն ինքը ՍԵՐ- ԺԻԿի փեսան սկսել է հրապարակաւ արտայատուել, օգտուում է խօսքի եւ արտայատման ազատութեան իրաւունքից: Դա՝ անշուշտ լաւ է, որովհետեւ յեղափոխութիւնը այդ արժէքները պաշտպանելու համար էլ նաեւ, ու ոչ մէկը արտայատուե- լու համար քացիի տակ չպիտի գցուի, ինչպէս եղել է նախկինում՝ բազմաթիւ հասարակական ու քա- զաքական գործիչների հետ:

Ի՞նչ է ասում փեսան: Դիտար- կենք մի քանի օրինակ...

«... յեղափոխութիւնը Հա- յաստանում անխուսափելի էր. դրա համար առկաց էին եւ հասունացել էին բոլոր պատճառները: Եղափո- խութիւնը հանրային այն հիւան- դութեան ուղիղ հետեւանքն էր, որով մենք վարակուած էինք դեռ 90-ականներից: Որպէս հետեւ միայն անառողջ հասարակական յարաբե- րութիւնների պայմաններում է հա- րաւոր ունենալ հասարակութեան այն աստիճան բեւեւացում, որ փոխարձանհուրժողականու- թիւնն ու թշնամանքը վերածուեն քրոնիկ հիւանդութեան: Միայն նման անառողջ յարաբերութիւն- ների պայմաններում է հասարաւոր պարծենալ հայաստանցու տաղան- դով, բայց այդպէս էլ չպոնել սոցիալական համերաշխութեան եւ կապիտալի ու եկամուտների բաշխ- ման այն մօդէլը, որը կ'ապահովէր հանրային համերաշխութիւն եւ կը բացառէր սոցիալական արդարու- թեան հողի վրա նախանձի ու ատելութեան ցանկացած դրսեւո- րում: Միայն խորապէս անառողջ հասարակական յարաբերութիւն- ների պայմաններում է հասարաւոր յաղթել պատերազմում, բայց այդ յաղթանակը ընկալելու որպէս բարձրագույն արդարու- թեան հողի վրա նախանձի ու ատելութեան ցանկացած դրսեւո- րում: Միայն խորապէս անառողջ հասարակական յարաբերութիւն- ների պայմաններում է հասարաւոր յաղթել պատերազմում, բայց այդպէս մի քանի օրինակ...

գերծած բռնութիւնների, վտար- ման, գաղթի, հանրային միջոցնե- րի թալանի, ծալրահեղակաւ աղքատու- թեան, Արմէն Աշոտեանի վարորդի ու բեւեւացման-սեւեւացման մա- սին, բերանները ջուր առած աչ- քակապութիւն էին անում: Հնարա- ւո՞ր է, որ փեսան անտեղեակ էր այդ ամենին, ոչ լեզու ունէր, ոչ էլ զրելու ունակութիւն ու չփտէր, թէ զանգուածացին լրատուածի- ջոցներն ինչի համար են:

«... Յաւօք, ընտրուեց այլ ճանապարհ, այլ ձեռագիր, որն անխուսափելի էին տարաւ արդէն լրիւ այլ՝ քաղաքական հաշուեցար- դարների եւ վրէժինդրութեան դաշտ: Ու յետոյ արդէն սկսուեց փակ ցիկլը: Ակնյալու է, որ որեւէ լուրջ պրօֆէսիօնալ չի միանա ու չի կապի իր կեանքը վրէժինդիր իշխանութեան հետ՝ հասկանալով, որ վրէժը վրէժ է ծնում: Իսկ պրօֆէսիօնաների պակասից խեղ- դուող որեւէ իշխանութեան այլ բան չի մնում, քան զնալ նոր ոչպրեսիաների՝ իշխանութիւնը պահելու համար»:

Ի՞նչ ահաւոր է, չէ՞: Ով է խօսում իշխանութիւն պահելու հնարքների մասին, գիտելիքների ինչ անգուստական շտեմարան, տես- նես որտեղից է իմացել, որ կարելի է իշխանութիւնը ոչպրեսիաներով պահել, վրէժ է տեսել մարդը: Վրէժ՝ Այս պարունը կամ չի հաս- կանում, թէ այդ բառն ինչ է նշանակում, կամ որոշել է վերջին անգամ ծաղրել մեր բանակութիւնը: Ուզում եմ հրաւիրել Սի- ցիլիա, ուր հաւանաբար չի եղել, այնտեղ թող հարցուփորձ անի, թէ վրէժն ինչ է, հազարամեաց ինչ մեթոսներ կան ու փորձի հասկա- նալ, թէ որ քանով են այդ եղանակ- ները համադրելի իր ընկալումնե- րի հետ:

Հետաքրքիր է, ի՞նչ էր ասե- լու, ի՞նչ բառ էր յորինելու, եթէ Մարտի 1-ի զոհերի հարազատները անցած մէկ ու կէս տարում մէկ առ մէկ գնդակահարէին կամ հրապա- րակաւ վառէին բոլոր նրանց, ով- քեր ցուցարարներին ծեծելու եւ գնդակահարելու հրաման են տուել, ովքեր ծեծել են ու գնդակահարել, ովքեր բանակ են բերել քաղաքի վրայ:

Ի՞նչ կ'ասէր, եթէ նախկին քաղաքական բանտարկեանները զի- շերով ձերբակալէին իրենց քաղ- բանտարկեալ սարքած քննիչնե- րին, դատախազներն, դատաւորնե- րին ու դրանց դաս տուղներին, ապա տանէին իրենց նկուղներում պահէին չոր հացով ու ճիճուոտ կերակուրով:

Ի՞նչ կ'ասէր փեսան՝ պրն. Մինստեանը, եթէ Հիւսիսացին պո-

դոտայի, Բիւզանդի, Թեղուարի իրենց տներից ծեծուած ու բռնի քշուած մարդիկ գնացին այդ հարկադիր- ներին եւ դրանց դատաւորներին, դրանց թիկունքում կանգնած «շի- նարարներին» քշէին իրենց ամ- րոցներից ու պալատներից, կահոյ- քը բուլտոգերով հողին հաւասա- րեցնէին, բոլորին մէկ հիւզակի մէջ լցնէին, ասէին՝ դէ յուլա կը զնաք, ահա ձեր փոխհատուցման գրոշնե- րը, ձեր ապարանքների տեղուու գոմ ենք սարքելու ութ յականի:

Հետաքրքիր է, ի՞նչ անուն կը տացին, եթէ իրենց երեխաներին դպրոցից զրկէին, դէ չզրկէին, տա- նէին վերաբնակեցնէին հեռաւոր գիւղերում՝ մէկներով վիտացող, առանց պէտքարանի ու ջրի դպրո- ցում, ասէին՝ դէ սովորէք, մէկ ուսուցիչը տասնհինգ առարկաց կը դասաւանդի ձեզ, մարզանքի փո- խարէն էլ կը զնաք գետնախնձոր փորելու-հաւաքելու, իսկ աւելի փոք- րերին ասէին՝ այդտեղ մանկապար- տէզ չկաց, դուք մեծանալու էք, չօպան դառնաք, մանկապարտէզն ինչ էք անումզգգ:

Դա՝ երեւի համարժէք հա- տուցում կը համարժէին: Վրէժինդրութիւն եւ հաշուեցարդար չէին համարի: Իսկ հիմա, երբ այդպէս չեն վարուում հետեւները, ըստ իրենց դա վրէժ է: Ինչպիսի աղեկտուր ճուռողիւն, մարդը, որ կիսաքաղց մի օր անգամ չի տեսել կեանքում, կարծում է, թէ հաշուեցարդար է տեղի ունենում զայստանում: Մարդ ուզում է՝ հանուն կատակի փեսացին տանել նուպարաշչն էքս- կուրսի, մի գիշեր թողնել մնա այնտեղ, որ իմանայ թէ հաշուեցարդարը որն է:

«... Արդինքում, թէ ներքին, թէ արտաքին հատուածում մէկ ու կէս տարուաց ընթացքում չկա յա- ջողութեան գէթ մէկներկայանալով, պատմութիւն: Ու չէր էլ կարող լինել, մինչեւ ծնկներն անցեալի ճահճի մէջ իրուածները երբեք թուչել չեն կարող լինչել անհարութիւնը պահանական ապա- թեան միաժամանակ իշխանութիւնը պահանակութիւններից»:

Փաստօրէն, ստախոսութիւնը տարածուում է օդակաթիլացին եղանակով: Մեղմ ասած, անմեղուունակ պիտի լինել, չիմանալու համար, որ անցած մէկ ու կէս տարում տեղական եւ պետական իշխանութիւնների ձեւաւորման ընտրութիւնները գերծ են եղել աւանդա- կան այլանդակութիւններից՝ ընտ- րակեղծիքից, ընտրակաշառքից, գործազրկութեան եւ ծեծի սպառ- նալիքով քուեարկութիւններից, լցոնումներից եւ այլ յարանման՝ սերժաբարոյ եւ պունզգափիկ բա- նիքութիւնը: Կէտ սա պատառ էր, որպէս հետեւ մարդու իշխանութիւնն է բխում: Ամէնավտանգաւորը՝ յան- ցագործութեանը պետութեան զաւ- թելն է, մի ամբողջ երկիր իշխա- նութիւնը ու տնտեսութեանը գաւ- թելն է լեզու առանձնական կամ այլ տօնը փեցնէք, որ ի՞նչ անէք», կամ. «Տէնց էք անում, որ խիարը թարս է բուսնում», այ- նուհետեւ, «ինչքան ուզէք՝ էնքան խիեմ»... եւ այլն: Վտանգաւորը էր իշխանութիւնը մէջ անում ու մատածողութիւնն է բխում: Ամէնավտանգաւորը՝ յան- ցագործութեանը պետութեան զաւ- թելն է, մի ամբողջ երկիր իշխա- նութիւնը ու տնտեսութեանը գաւ- թելն է, եղկելի առանձնաթաղերի թերմագակումն ու թերզարացումն է առանձնական կամ այլ տօնը փեցնէք, որ ի՞նչ անէք», կամ. «Տէնց էք անում, որ խիարը թարս է բուսնում», այ- նուհետեւ, «ինչքան ուզէք՝ էնքան խիեմ»... եւ այլն: Վտանգաւորը էր իշխանութիւնը ծուխ էր իշխանութիւնը անում ու մատածողութիւնն է բխում: Ամէնավտանգաւորը՝ յան- ցագործութեանը պետութեան զաւ- թելն է, մի ամբողջ երկիր իշխա- նութիւնը ու տնտեսութեանը գաւ- թելն է, եղկելի առանձնաթաղերի թերմագակումն ու թերզարացումն է առանձնական կամ այլ տօնը փեցնէք, որ ի՞նչ անէք», կամ. «Տէնց էք անում, որ խիարը թարս է բուսնում», այ- նուհետեւ, «ինչքան ուզէք՝ էնքան խիեմ»... եւ այլն: Վտանգաւորը էր իշխանութիւնը կարող է այլ տօնը փեցնէք, որ ի՞նչ անէք», կամ. «Տէնց էք անում, որ խիարը թարս է բուսնում», այ- նուհետեւ, «ինչքան ուզէք՝ էնքան խիեմ»... եւ այլն: Վտանգաւորը էր իշխանութիւնը կարող է այլ տօնը փեցնէք, որ ի՞նչ անէք», կամ. «Տէնց էք անում, որ խիարը թարս է բուսնում», այ- նուհետեւ, «ինչքան ուզէք՝ էնքան խիեմ»... եւ այլն: Վտանգաւորը էր իշխանութիւնը կարող է այլ տօնը փեցնէք, որ ի՞նչ անէք», կամ. «Տէնց էք անում, որ խիարը թարս է բուսնում», այ- նուհետեւ, «ինչքան ուզէք՝ էնքան խիեմ»... եւ այլն: Վտանգաւորը էր իշխանութիւնը կարող է այլ տօնը փեցնէք, որ ի՞նչ անէք», կամ. «Տէնց էք անում,

Լոս Անջելոսի «Շողակաթ» Շաբաթօրեայ Նոր Վարժարանի Բացումը

Դպրոցական վերամուտի նախօրէին կրթա-մշակութային կենաքն սկսաւ վերաշխուժանալ կենտէյլի հայահոծ գաղութէն ներս: Արդարեւ «Շողակաթ» մանկա-պատանեկան մշակութային կեդրոնն օժտուեցաւ շաբաթօրեայ նոր վարժարանով մը: Այս կապակցութեամբ յատուկ հանդիսութիւն մը տեղի ունեցաւ կենտէյլի Հայ Աւետարանական Եղբայրներու Եկեղեցին մէջ Օգոստոսի 24ին, 2019:

Եկեղեցւոյ հովիւ Վեր. Տիգրան Շանլեան իր բացման խօսքին մէջ Ճերմօրէն ողջունեց ներկաներու եւ ըսաւ թէ «Շողակաթ» մանկա-պատանեկան մշակութային կեդրոնը Հայ Աւետարանական Եղբայրներու Եկեղեցին հովանալութեան ներքեւ, հոգեւոր մնունդին հետ գուգահեռ, կ'ուզէ ամբողջացնել իր առաքելութիւնը, կերտելու տիպար հայորդիներ, ծաղկեցնելու հայութինքնութիւնը մատշաղ սերունդին:

ԱՄՆ-ի արեւմտեան շրջանի Հայ Աւետարանական համայնքի նախկին հովուապետ Վեր. Յովսէփ Մաթոսեան իր Օրհնութեան աղօթքով եւ նորաբաց կառույցի կարեւորութիւնը նշելով, յաջողութեան եւ բարի երթի մաղթանքներ փոխանցեց Հիմնարկի վարիչներուն:

Անգերէն լեզուով ելոյթ ունեցաւ Ռուին էլմասեան եւ իր բարեմաղթութիւնները ըրաւ «Շողակաթ» մանկա-պատանեկան մշակութային կեդրոնին:

«Մասիս» շաբաթաթերթի անունով ելոյթ ունեցաւ Գաբրիէլ Մոլոյեան: Ան իր ուրախութիւնն ու գոհունակութիւնը յայտնեց ի տես սփիւրքի պայմաններուն մէջ, հայ լեզուի եւ ինքնութեան պահպանութեան գծով կատարուած նման նախաձեռնութիւններուն, որոնք իրենց դրական ազդեցութիւնը պիտի ունենան օտար ափե-

րուն հասակ առնող նոր սերունդին վրայ:

Իր հերթին Վեր. Միքայէլ Եղուսուփեան բարձր գնահատեց «Շողակաթ»ի նախաձեռնութիւնն ու հայ լեզուի պահպանման համար կրթօճախներու վերապահուած ազգօգուտ առաքելութիւնը: Ան իր ելոյթն աւարտեց ըսելով «Ոգեւորենք նոր սերունդը հայ ըլլալու հպարտութեամբ: Միրենք հայ լեզուն, խօսինք հայերէն եւ պահպաննենք մեր ինքնութիւնը»:

Մրտի խօսքով հանդէս եկաւ «Շողակաթ» մանկապատանեկան մշակութային կեդրոնի հետ շաբաթօրեայ վարժարանի վարիչ տնօրինուէի Մարալ Թարիխաննեան-Օղիկեան: Իր ելոյթին յայտնի եղաւ որ շաբաթօրեայ վարժարանի գործունէութիւնը պիտի ընդգրկէ հայերէն լեզուի ուսուցում՝ արեւելահայերէն եւ արեւմտահայերէն բաժիններով: Ուսման ծրագրին մէջ ընդգրկուած են նաեւ յատուկ դա-

Դիմատետր Facebook

Վերջին տարիներուն, դիմատետրի գործածութիւնը հսկայացայլ կը տարածուի: Միլիոնաւոր մարդիկ իրենց կարծիքները ազտօրէն կ'արտայացեն դիմատետրի (Facebook) իրենց էջերուն վրայ: Այդ միլիոնաւորներու շարքին են նաեւ հայեր, աշխարհի չորս ծագերուն: Մինչ մէկ կողմէ լաւ է իմանալ թէ ի՞նչ կը մտածեն տարբեր երկիրներու մէջ գտնուող հայեր տուեալ հարցի մը մասին, սակայն դժբախտաբար, կը հանդիպինք նաեւ երեւոյթներու, որոնք երբեք դրական չեն: Նշենք երու օրինակ:

1. Հայ տիկին մը իր դիմատետրի էջին վրայ կը գնահատէ նախագահ Տանըլտ Թրամփի գործունէութիւնը ու ինք կը գրէ ըսելով թէ հայ ժողովուրդը նախա-

սահած Այդ տիկինը ազատ է իր տեսակէտը արտայացելու որեւէ հարցի պարագային: Այս երկրի դեմոկրատական ու սահմանադրական օրէնքին մէջ տրուած է ազտութիւն քուէարկելու իր նախասիրած թէկնածուին կամ արտայատել իր կարծիքը: Մակայն այդ տիկնոջ եւ իրեն նմանողներուն իրաւունք չի տրուիր խօսելու համայնք հայութեան անունով: Պէտք է աւելի լրջանայ:

2. Երբ ԱՄՆի Քոնկրեսի երկու անդամներ՝ յանձինս Իլհան (Ilhan Omar) Օմարի, եւ Ռաշիդա Թլայի (Rashida Tlaib), որոշեցին այցելել իսրայէլ, իսրայէլեան կառավարութիւնը մէրժեց անոնց անցագիր տալ, նախագահ Տանըլտ Թրամփի դրդումով: Յիշեցնենք, որ քոնկրեսականները երկուքն ալ իսլամ կրօնքին կը պատկանին եւ առաջինը ծնած է Սոմալիոյ մէջ, մինչ երկրորդին ծնողքը ծնած էին Պալեստինի մէջ, իսկ ինք Տիթրոյ-

թի մէջ: Այստեղ կ'ուզեմ փակագիծ մը բանալ առ ի գիտութիւն այն անձերու որոնք դէմ կ'արտայայտուին արաբական պետութիւններու ու յատկապէս այլազգ կամ իսլամ ժողովուրդներու հանդէպ: Մեզի համար զարմանալին այդ լիբանանահայերու կցուածքն էր, մանաւանդ անոնք պէտք է լաւ գիտակցին այն բարերար դերին, որ արաբ ազգերը (այլազգ պէտութիւնները) կատարեցին, սիրածօյարօրէն ընդունելով Մեծ Եղեռնին ողջ մնացած հայ խելակները, ապաստան տալով անոնց եւ խնամելով զանոնք: Անոնք արտօնեցին մեզի ապատօրէն կիրարելու մեր Քրիստոնէական կրօնքը, Արաքելական, Կաթողիկէ եւ Աւետարանական, հիմնելու եկեղեցիներու ու դպրոցներու, ուր ապատօրէն կը դասաւանդուէին մէր կրօնքը, պատմութիւն ու մշակութիւն:

Հետեւաբար, մէր առաջարկը այդպիսիներուն պիտի ըլլայ, որ նախքան իրենց կարծիքները դիմատետրի էջերով հանրութեաններու կայացնելը, ըլլան պարկեշտ ու շրջահայեաց եւ մտածեն թէ որ քանո՞վ իրաւացի են իրենց միտքերը եւ ի՞նչպիսի հայեւանք նաև կրօնքին մէջ, իսկ ինքնութեան մատանքներու ծնած է Սոմալիոյ մէջ, մինչ երկրորդին ծնողքը ծնած էին Պալեստինի մէջ, իսկ ինք Տիթրոյ-

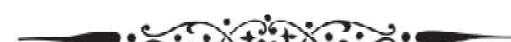

Monroviaի Dignity գերեզմանատան մէջ պիտի տրամադրուի յատուկ Հայկական բաժին մը որուն անունը պիտի ըլլայ: Արարատ:

Ծառ լաւ պայմաններով եւ յարմար ամսական վճարումներով:

Նախքան Ձեր ծրագիրներուն ու առաւելութիւններուն համար Ձեզի կառաջարկուի:

1. Ձեր պայմաններուն եւ ծախսերու հարմար ծառայութիւններ
2. Ունինք նաեւ թաղման ու յուղակարութեան ծառայութիւններ յարմար գիններով

Մանրամասնութեան համար դիմէլ՝

ISABEL CRISTINA KEMANIAN
Pre-Planning Advisor

200 E. Duarte Rd., Monrovia, CA 91016

(818) 284-8754

Email: isabel.kemanian@sci-us.com

Գ. Մոլոյեան

massis Weekly

Volume 39, No. 32

Saturday, September 7, 2019

Pashinyan: “Iran is One Thing for Washington and Another for Armenia”

YEREVAN -- The United States is not pressuring Armenia to curtail its relations with neighboring Iran because of the U.S. sanctions against Tehran, according to Prime Minister Nikol Pashinyan.

In an interview with the French-Armenian magazine “Nouvelles d’Armenie” publicized by his press office on Saturday, Pashinyan was asked whether the sanctions are causing Armenian serious problems.

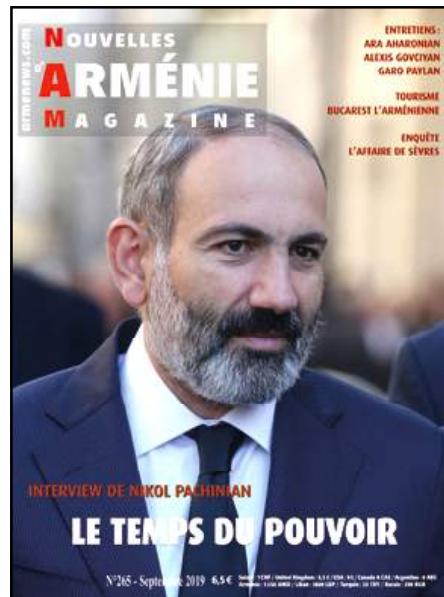
“I don’t want to make grandiose statements but our diplomats have succeeded in scoring a very important victory in this regard,” he replied. “Our American partners seem to have gotten a good grasp of the issue. They have started to understand that Iran is one thing for Washington and another for Armenia.”

“I can say that at the moment we are not subjected to any pressure [from the U.S.],” added Pashinyan.

Parliament speaker Ararat Mirzoyan, a close associate of Pashinyan, made similar comments when he visited Washington and spoke at the Atlantic Council think-tank in July.

“We don’t want the United States to put pressure on Armenia for joining in its Iran sanctions agenda,” Mirzoyan said. He argued that Iran serves as one of his landlocked country’s two conduits to the outside world due to closed borders with the two other Muslim neighbors: Azerbaijan and Turkey.

U.S. National Security Adviser John Bolton discussed the U.S. sanctions with Pashinyan during an October 2018 trip to Armenia. Bolton said traffic through the Armenian-Iranian border will become a “significant issue” because Washington will be en-

forcing the sanctions “very vigorously.”

Pashinyan made clear afterwards that his government will “deepen not only economic but also political relations” with Tehran. He paid an official visit to the Islamic Republic in February.

Pashinyan reaffirmed Yerevan’s strong interest in the implementation of Iranian-Armenian energy projects in an interview with leading Iranian media outlets cited by the Armenpress news agency on Monday. He noted with satisfaction the ongoing construction of a third transmission line that will link the Armenian and Iranian power grids.

The Armenian leader also pointed out that he has invited Iran’s President Hassan Rouhani to a summit of the Eurasian Economic Union that will be held in Yerevan next month. Iran and the Russian-led trade bloc signed a preferential trade agreement last year.

GCC Armenian Genocide Commemoration Legislation Awaits Governor’s Signature

SACRAMENTO — SB 568, authored by California State Senator Anthony J. Portantino (D-La Cañada Flintridge) passed the California State legislature on September 3, 2019, and is now on Governor Newsom’s desk awaiting his signature.

SB 568 would help Glendale Community College offset revenue losses associated with closing on April 24th. April 24th is the day the worldwide Armenian Community commemorates the Armenian Genocide.

“Two years ago, I was approached by GCC to help the college offset the cost of closing on April 24th. Unlike K-12 schools, current state law does not give GCC the same flexibility that the GUSD has to close without financial loss. I am very proud to have helped move one-step closer to rectifying this situation. The

Armenian American Community, greater Glendale community, faculty, administrators and students of GCC solemnly and appropriately want to

Continued on page 4

Artsakh Celebrates 28 Years of Independence

STEPANAKERT — On September 2, 1991, a joint session of the provincial and Shahumyan Regional Council of Deputies was held in Stepanakert, where the Declaration of Independence was adopted. From that day on, the modern history of Artsakh as an independent and sovereign state began. On December 10 of the same year, a referendum was held to confirm the independence of Artsakh. On that day, 99% of the population voted for independence.

Azerbaijan tried to eradicate Artsakh’s self-determination by force, but Artsakh was able to not only neutralize the Azeri invasions but to also liberate new territories and strengthen its independence.

On Monday, September 2nd, Artsakh President Bako Sahakyan issued a message to congratulate Armenians on the Day of Artsakh. “The path we walked hand in hand with our

Continued on page 4

Adiss Harmandian Passed Away 1945-2019

LOS ANGELES -- World-renowned Armenian singer Adiss Harmandian passed away on Sunday, September 1, 2019 at UCLA Santa Monica hospital in California. Harmandian, a Lebanese-Armenian, born to Armenian Genocide survivors on January 14, 1945 in Beirut, began his career as a singer in the 1960s. His first single, “Dzaghighner” (Ճաղիկներ), quickly gained popularity among Lebanese and Diasporan Armenians.

Harmandian is considered a pioneer of the estradain genre of Armenian music. Songs in the genre, such as Harmandian’s own “Nouné” (Նունէ) or “Karoun Karoun” (Քարուն զարուն) were primarily sung in Armenian, and were influential in the formation of the Armenian identity in Lebanon and the Diaspora.

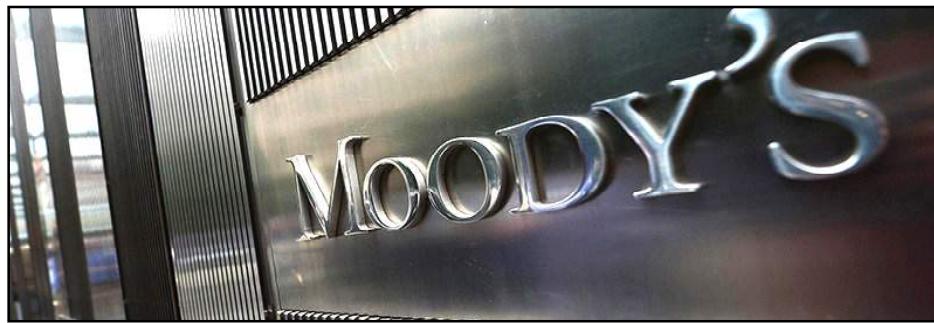
Harmandian released over 30 albums and around 400 songs throughout his career and had received numer-

ous awards, both internationally and within the Republic of Armenia.

Harmandian’s family announced his passing after a 15-year courageous battle with cancer. According to his family, Adiss passed away peacefully, surrounded by his children and loved ones.

Moody's Upgrades Armenia's Ratings

YEREVAN - Moody's Investors Service has revised upward its credit ratings for Armenia and forecast continued economic growth in the country.

In a statement issued on Tuesday, the ratings agency said it has upgraded Armenia's "local and foreign currency long-term issuer and foreign currency senior unsecured debt ratings" to Ba3 from B1. "The outlook has been changed to stable from positive," said the statement.

"Moody's has concurrently raised Armenia's long-term local currency bond and deposit ceilings to Baa2 from Baa3," it added. "The long-term foreign currency bond ceiling and long-term foreign currency deposit ceiling have also been raised to Ba1 from Ba2 and B1 from B2, respectively."

Moody's also offered a positive outlook for the Armenian economy, saying that it should grow by at least 5.5 percent annually in the coming years. "The sectors that have contributed to 2018 growth will continue expand solidly, such as tourism, information technology (IT), and light manufacturing, including of textiles," it said. "In particular, ongoing investments in hotels will raise tourism capacity, new textile factories are being built, and the number of IT sector companies and projects are growing rapidly."

Moody's was particularly en-

couraged by the long-running rapid expansion of the Armenian IT industry, saying that it is "providing a strong foundation for the development of a skills- and knowledge-based economy."

The Western agency went on to praise the Armenian authorities' fiscal and monetary policies contributing to macroeconomic stability. "Moody's expects Armenia's government debt burden to decline steadily from currently moderate levels of around 51 percent of GDP as of the end of 2018," it said.

Prime Minister Nikol Pashinyan was quick to seize upon the ratings upgrades. "This is a really important development which increases international confidence in the Armenian economy and makes our country considerably more attractive to investors," he wrote on his Facebook page.

Bagrat Asatryan, an economist who ran the Central Bank of Armenia in the 1990s, likewise stressed the importance of the Moody's statement. "In essence it reflects positive changes that have occurred in our economy," he told RFE/RL's Armenian service.

Asatryan singled out the easing of the debt burden anticipated by Moody's. "For many years our public debt grew," he said. "That growth has stopped and we have even started having a reduction [in the debt]."

Moody's was particularly en-

Russian Activist Granted Asylum in Armenia

YEREVAN -- Armenia has granted asylum to a Russian anti-government activist who moved to the South Caucasus country in January after serving a four-year prison sentence in Russia, it emerged on Tuesday.

A document released by the Armenian Migration Service says that the activist, Vitaly Shishkin, could be persecuted for his political views if he is forced to return to Russia.

A spokeswoman for the government agency, Nelly Davtian, refused to elaborate on that explanation. She said only that an Armenian law on political asylum has never been invoked before.

"I have received the status of refugee in Armenia on the grounds that I am persecuted in Russia for my political views," Shishkin told RFE/RL's Armenian service.

The 47-year-old claimed that Russian law-enforcement authorities issued an arrest warrant for him after he left Russia in January. A spokeswoman for Armenia's Office of the Prosecutor-General insisted, however, that it has received no extradition requests from Moscow.

Shishkin was arrested in 2014 after calling for anti-government pro-

tests in Moscow. A Russian court subsequently sentenced him to four years in prison on charges of plotting "mass disturbances" and spreading hate speech.

The Russian human rights group Memorial recognized Shishkin as a political prisoner in 2015. It also referred to him as a "representative of the moderate wing of the Russian nationalist movement."

According to the Interfax news agency, Shishkin headed a regional branch of the Russkiye Ethnic-Political Association. A Moscow court de-

Henrikh Mkhitaryan On Loan to AC Roma

ROME -- The Italian Serie A club, Associazione Sportiva Roma, has signed Arsenal midfielder Henrikh Mkhitaryan on a season-long loan deal.

Mkhitaryan arrived in Rome on Monday morning, September 2, before completing his medical examination.

According to Italian news outlets, Roma will have an option to sign Mkhitaryan permanently next summer, having spent €3 million as a loan fee, with another €100,000 potentially set to be added on, depending on his performance.

"It's a great opportunity for me to begin a new chapter with a great club," said Mkhitaryan, who will wear the number 77 jersey at the Stadio Olimpico.

"I know what this club is all about and I am sure we can achieve great things together," he added.

Mkhitaryan joined Arsenal 19

months ago from Manchester United in a deal that saw Alexis Sanchez move the other way.

The Armenian national had 13 assists and scored 9 goals for the Gunners in 59 appearances.

Armenian Government Plans Tax-Free Zone in Gyumri

YEREVAN -- The Armenian government has announced plans to set up a free economic zone in Gyumri, a move welcomed by the mayor of Armenia's second largest city.

Under a bill approved by Prime Minister Nikol Pashinyan's cabinet on Thursday, the tax-free zone would occupy more than 300 hectares of land adjacent to Gyumri's international airport.

"The free economic zone is expected to become an important hub for logistical services provided in electronic commerce," said Economy Minister Tigran Khachatryan. It is primarily designed to accommodate warehouses used for international e-commerce and foster "export-oriented manufacturing activities," he added during a cabinet meeting.

Gyumri Mayor Samvel Balasanyan has for years lobbied for such a measure. He stressed on Friday the tax haven's economic significance for a city that has long been suffering from high poverty and unemployment rates.

"We are going to have new jobs

clarified the nationalist group "extremist" and banned it in 2015.

Yerevan's decision to grant Shishkin asylum came almost one month after the Russian authorities refused to extradite Mihran Poghosian, a former senior Armenian official facing corruption charges in Armenia.

and there will be lots of investments," Balasanyan said at a meeting with Armenia's ambassadors abroad accompanied by Foreign Minister Zohrab Mnatsakanian and Minister for Local Government Suren Papikyan.

A government statement on the bill spoke of thousands of jobs to be created in Gyumri in the coming years

Armenia already has two free economic zones where companies meeting certain conditions are exempt from virtually all taxes. One of them was set up near Meghri, a small town on the country's border with Iran, in late 2017.

The Meghri zone has attracted few Armenian, Iranian or other firms so far. The Armenian government blames this fact on former government officials and their cronies who it says had privatized land plots in and around the zone at disproportionately low prices and are now obstructing economic activity there. In Papikyan's words, the government has asked to courts to declare those privatization deals illegal.

Poghosian, who was an influential figure in Armenia's former leadership, was detained in the northern Russian region of Karelia in April on an Armenian arrest warrant. He asked the Russian authorities to grant him asylum, saying that the charges brought against him are politically motivated.

"New EIA Means Failure for Lydian"

In an interview with MassisPost, journalist and documentarian Arman Suleymanyani, discussed his 2017 documentary "Amulsar: State of Indifference," and the current status of the controversial gold mining project by Lydian Armenia.

MP: Thank you for taking the time to speak with us Arman. What is the current state of Lydian's mining operations in Amulsar?

AS: Lydian Armenia continues to do some work, they build some roads, but currently they are not mining at all.

MP: What is at stake, in terms of the negative impact on the environment, if Lydian is successful at starting the gold mining project at Amulsar?

AS: They didn't research correctly the negative influence on two main rivers, Vorotan and Arpa. Nobody knows how deep they will pollute the rivers and the environment. Particularly Elard, [the environmental consulting firm in Lebanon] that was hired by the government, insists that their [Lydian] pollution modeling is not correct. Yet, Lydian insists that there will be almost no harm.

MP: Why was Lydian unsuccessful in starting mining operations in Georgia, Kosovo and Turkey?

AS: All the other countries rejected them for different reasons. The fact is that they have zero experience in mining, and they proclaim that they have found the richest gold mine [in Amulsar]. It is not true the richest gold mine is the Sotq mine [in the Gegharkunik region.]

MP: If most nations are phasing out mining, why is it that the former Armenian government ap-

proved Lydian's mining activities?

AS: Environmental activists say that several laws were changed [by the former government] (you will see which laws in the documentary) for Lydian to cut expenses. Many people think there are crooked arrangements with the former government representatives. One of them, the former Minister of Nature [Environment] who has since fled the country.

MP: What is the current position of residents living in the Amulsar region?

Half of the population received compensation and they are satisfied, as they hope to receive good salaries. The other half is against the project. According to the law in Armenia, the entire population must approve the mining.

MP: How have Lydian's opera-

tions in Gndevaz affected the people and the landscape there?

AS: Lydian has already cut many fruit trees for their cyanide ponds, and compensated [the villagers] for those gardens. People did not speak out against the project before the [velvet] revolution as they were afraid to. Now they understand that they will be forced to abandon their healthy living conditions, so they decided to block the path to the mining territory and have already blocked the roads for the past year.

MP: Is the new government assessing the risks involved with the Amulsar mining project as opposed to the former government?

AS: There are many lobbyists among the new government advocating for Lydian, that is why it is difficult to close the activities of the mine all at once.

MP: Do you think the Minister of Environment and current government will ask for a new Environmental Impact Assessment (EIA) and allow Lydian to proceed with the controversial gold mining

project?

AS: A new EIA means failure for Lydian, as most of the people are not in agreement with the miners. They have no chance to pass the new EIA.

MP: Your 2017 documentary "Amulsar: State of Indifference" sheds light on the environmental risks regarding the Amulsar gold mining project. Do you think this has changed public opinion and raised awareness about the dangers of the project?

AS: Yes I think it changed everything. During the shooting many people said we are crazy, nothing is going to be changed, but now many of them are keeping the roads to Amulsar blocked, 24/7.

Arman Suleymanyani is the current host of "Hard Talk," on ParaDiplomacy TV in Armenia. He has been a correspondent for various media outlets, such as Radio Van and Civilnet. He is an author and director of several documentary films and holds a masters degree in journalism from the Georgian Institute of Public Affairs.

ronment who initially approved Lydian's EIA. Pashinyan questioned the integrity of the government officials who approved the EIA in 2016 and asked whether they withheld crucial information from the public who were unaware of the potential environmental impact of the project prior to June 2018. Ivanyan denied any concealment of information from the public.

Unsatisfied with the explanations, Pashinyan further questioned the government officials on why they failed to see the incomplete and incorrect data that ELARD saw in the reports and why no action was taken after ELARD had raised these concerns.

Pashinyan further questioned how it was concluded that the Amulsar gold mine project would not pose any environmental risks. Erik Grigoryan, Minister of the Environment sided with Lydian claiming that the flaws in the EIA can be "neutralized" if Lydian takes the proper safety measures indicated in the report.

At the end of the video conference, Pashinyan stated that the Minister of Environment will determine whether Lydian is to submit a new EIA in light of recent developments. Grigoryan confirmed that the announcement for the decision will be made on September 4.

Amulsar Project Raises New Concerns

YEREVAN — In a video conference with Prime Minister Nikol Pashinyan, the Lebanese-based ELARD environmental consultancy firm, announced that they are unable to determine whether the operation of the Amulsar gold mine is safe, attributing their conclusion to Lydian's failure to present a complete and reliable Environmental Impact Assessment (EIA).

This revelation has prompted Pashinyan to further evaluate the possible mining operations of Armenia's Amulsar gold deposit.

The video conference held by Pashinyan, on Thursday, included 8 ELARD experts who answered Pashinyan's questions and concerns regarding the mining project's envi-

ronmental impact. In attendance were representatives of Lydian International, Armenian government officials, along with members of the My Step and Prosperous Armenia political parties.

"Lydian's EIA is incomplete and does not allow us to fully assess or quantify the impact," said ELARD expert, hydrogeologist Nidal Rabah, during the 2 and a half hour video conference. "Our task was to evaluate the reliability of their EIA. The answer is the following: we couldn't evaluate on the basis of all of their shortcomings."

Addressing Pashinyan's concerns regarding the safety of Lydian's proposed gold mine project, Rabah stated "Their assessment, their study, their research, whether about social or

environmental impact, is unreliable."

The deputies continued that if the assessments are incomplete and unreliable, how is it that Lydian has made claims about risk management and mitigation measures. Rabah replied that Lydian's proposals are conceptual and general, which are applied in the mining industry in different countries. "It's the same everywhere," he added. "It is necessary to control water flows, it is necessary to control groundwater, it is necessary to treat contaminated water before releasing it into the environment."

ELARD had initially proposed that Lydian take 16 mitigating measures in order to minimize the harsh environmental risks for nearby rivers. They later added, however, that upon further review, they are unable to unequivocally determine the ultimate environmental impact of the project, due to the flawed and incomplete information that Lydian submitted to Armenian authorities. "We could not evaluate that because of all the flaws," said Rabah. "[Lydian's] social and environmental assessment, research and investigation are not credible."

The next question raised by Pashinyan was for Yury Ivanyan, Chief Investigator and relative of Aramayis Grigoryan, former Minister of Envi-

Pianist Sofya Melikyan in Concert at Fresno State

FRESNO -- Award-winning pianist Sofya Melikyan will perform in recital as part of the "Young Armenian Talent" series of the Philip Lorenz Memorial Keyboard Concert Series at Fresno State. The performance will take place at 7:30PM on Friday, September 27 in the Concert Hall on the Fresno State campus. Melikyan will be performing works by Chopin, Rachmaninov, Komitas, and Gegham Chitchyan.

The concert is co-sponsored by the Armenian Studies Program of Fresno State and the Thomas A. Kooyumjian Family Foundation.

Melikyan has recently performed in recitals at Carnegie Hall, Lincoln Center, the American Liszt Society in New York, the Kennedy Center in Washington, DC, Guangzhou Opera House in China, Bulgaria Concert Hall in Sofia, Santiago de Compostela Auditorium in Spain, "Chopin+" Festival in Luxembourg, as well as debuts with the North Shore Symphony Orchestra in Chicago and Vancouver Symphony in USA.

Born in Yerevan, Armenia, Sofya Melikyan began her musical formation at the Tchaikovsky Special School of Yerevan with Anahit Shajbazyam. She completed her further training at the Royal Conservatory of Madrid with Joaquin Soriano (graduated with Honors), Ecole Normale de Musique Alfred

Cortot in Paris with Ramzi Yassa (graduated with Honors) and Manhattan School of Music in New York with Solomon Mikowsky.

Hailed for her "magnificent singing line and exquisite artistic sensibility," this Armenian-born pianist is recognized as an artist with a unique voice combining "high-wire virtuosity" with "deep musical intuition and the ability to connect with the audience" (Mundoclasico).

General tickets for the Concert are available for \$25 per person, for seniors at \$18 per person, and students \$5 per person. Ticket reservations for the concert may be made by calling 278-2337 or online at the following website: <http://www.keyboardconcerts.com/concert-sofya-melikyan.aspx>.

Tribute Panel to Discuss Diana Der Hovanessian's Influence on Armenian-American Writers

DIANA'S DIASPORA
Diana Der Hovanessian's Influence on Armenian-American Writers

Tribute Panel Discussion
NANCY AGABIAN
LORY BEDIKIAN
LOLA KOUNDAKJIAN
SHAHÉ MANKERIAN
Moderated by
ARMINÉ IKNADOSSIAN

GLENDALE -- Local Armenian bookstore will host a tribute discussion titled, Diana's Diaspora: Diana Der Hovanessian's Influence on Armenian-American Writers by a panel of poets including Nancy Agabian, Lory Bedikian, Lola Koundakjian, Shahé Mankerian and moderator Arminé Iknadossian on Thursday, September 12, 2019 at 7:30pm at ABRIL Bookstore - 415 E. Broadway, Glendale, CA. Admission is free. For more information, call (818) 243-4112.

Diana Der Hovanessian, a renowned poet, translator, mentor, and cultural leader, passed away on March 1, 2018. She published over 25 books of poetry & received prizes from the NEA and the Poetry Society of America.

She was the longtime president of the New England Poetry Club. She opened a door for many Armenian Americans to read and write themselves into being.

In this panel, Armenian-American writers will read and discuss her work, share insights about her character through anecdote and memory, and analyze her impact on American poetry, translation, and Armenian culture. A year after her death, they will look at her legacy to inspire the future of Armenian poetry, including her emphasis on poetry by and for women. This tribute to her service as a poet and translator, who connected poets across cultures, will offer a model to all writers.

Society for Armenian Studies to Hold 45th Anniversary Banquet October 12

The Society for Armenian Studies cordially invites you to its

45th Anniversary Banquet

Saturday, October 12, at 7:00pm

*recognizing and honoring
Past Presidents of SAS*

LOS ANGELES -- The Society for Armenian Studies (SAS) will mark the 45th anniversary of its founding with a Banquet recognizing and honoring its past Presidents. Sponsored by the Organization of Istanbul Armenians (OIA), the Banquet will take place on at 7:00pm on Saturday, October 12, 2019 at the OIA's Banquet Hall at 19726 Sherman Way, Winnetka, California. The Banquet is part of the two-day international conference to take place at the University of California, Los Angeles on October 12-13 marking the 45th Anniversary of SAS. Entitled "Diaspora and 'Stateless Power': Social Discipline and Identity Formation across the Armenian Diaspora during the Long Twentieth Century," the conference is in honor of Khachig Tölöyan.

"The 45th anniversary Banquet is an important event where we will honor for the first time all the past presidents of the Society. Those are the scholars who played a dominant role in shaping the Society over the past four decades. This will also be a unique opportunity

where SAS will represent its new vision of the Society and the novel path that it has been pursuing. I encourage people to attend the Banquet and to learn more about the latest projects of the SAS," said SAS President Bedross Der Matossian.

Tickets for the Banquet are available at \$50.00 per person. If you are interested in attending the event please contact SAS Treasurer Barlow Der Mugrdechian at barlowd@csufresno.edu.

Checks should be made out to "Society for Armenian Studies" and sent to: SAS, c/o Armenian Studies Program, 5245 N. Backer Ave., PB4, Fresno CA, 93740-8001. Payment can also be made online at: societyforarmenianstudies.com, using the "Donation" button. The deadline for reservations to be received is Friday, September 20. Tickets will not be sold at the door. For more information visit the SAS website at societyforarmenianstudies.com or their Facebook page @societyforarmenianstudies.

Artsakh Celebrates 28 Years of Independence

Continued from page 1

sisters and brothers from Mother Armenia and the Diaspora, triumphing over all the challenges and hardship, carving resounding victories, was indeed arduous. However, we were honored and privileged," Sahakyan said.

GCC Armenian Genocide Commemoration

Continued from page 1
commemorate the Armenian Genocide without unnecessary financial pressure and the State should help them do it. It is also important to remember that the benefits of SB 568 go beyond financial. When GCC closes on April 24th it educates many people about the historical significance of the day and the horror of the first Genocide of the 20th Century." Senator Portantino previously commented on the legislation.

Senator Portantino, who has a long and positive relationship with the Armenian American and Glendale Community College community, negotiated with the Community College Chancellor's Office for the last two years to bring a solution to this issue. SB 568 is the culmination of those discussions. Under current law, K-12 school districts like the GUSD have the ability to close and not lose fund-

"Today we eliminate all the impediments along the path we committed ourselves to 28 years ago, defending and advancing the Republic of Artsakh, enhancing consistently our independent and democratic state, securing solid ground for the sustainable future for generations to come."

Community Colleges currently do not have the same flexibility causing GCC to a loss of an estimated \$500,000 for closing on April 24th.

"On behalf of the Glendale Community College District, we appreciate Senator Portantino's leadership and authorship of SB568. The passage of this bill will benefit not only the present constituency of Glendale's Community, but generations to come," commented Glendale Community College's Executive Vice President Doctor Anthony Culpepper.

GCC Vice President Doctor Anthony Culpepper travelled to Sacramento this morning to offer testimony in support of SB 568 at the Senate Education Committee hearing. The Committee unanimously passed the bill and it is on its way to the Senate Floor.

The Governor has 12 days to sign, approve without signing, or veto the bill.

Մարաշէն Մոնթեվիտէ, Ուրուկուէյի Քայերը

Հարաւային Ամերիկայի հեռաւորութիւնը նոցնիսկ արտասանելու պահուն կը զգանք: Երկրագունդի այս հատուածը առաջին հերթին մեր մտքերուն մէջ կը գոյացնէ թանկոյի, սալսայի, ֆութպոլի նման համաշխարհային փոփուլէր մշակոյթի զանազան երեւոյթներ: Բայց նաեւ գիտենք այս երկրի քաղաքական առանձնայատկութիւններու յեղափոխական շաղուածքին եւ գրականութեան մասին: Հայ ժողովուրդի Հարաւային Ամերիկայի հետ շփումը ընդհանրապէս կապուած է իթթիհատական կառավարութեան ի գործ դրած ցեղասպանութեան հետ: Ուրուկուէց աշխարհի վրայ 1915-ի պատահարները որպէս ցեղասպանութիւն ճանչցող առաջին երկիրը եղաւ: Անցեալ շաբաթ առիթը ունեցայ այս խիստ հետաքրքրական երկիրը այցելելու եւ այնտեղի ժողովուրդի հետ շփուելու: Այժմ կը փորձեմ այդ հանդիպումները փոխանցել «Ակոս»ի ընթերցողներուն: Իմ առաջին հանդիպումը եղաւ Ուրուկուէի հայութեան մասին բաւական ընդարձակ արխիւի մը տէր Տոքթ. Կուսթափօ Զուլամեան Օհանեանի հետ: 46 ամեաց Օհանեան ծնած է Մոնթեվիդեու եւ հայրն է երկու զաւակներու: Աշխատակցած է Հայ Բարեգործական ընդհանուր միութեան եւ 1999 եւ 2002 թուականներու միջեւ ալ հրատարակած է «Հայ Ընտանիք» պարբերականը: Ընդհանրապէս հայերէնով զրուցեցինք Օհանեանի հետ, բայց մերթ ընդ մերթ կարիքը ունեցանք այստեղ հաղորդումներ կատարող «Ռատիօ Արաքս»ի խմբագիր Տիկի Գարամանուկեանի օգնութեան ապաւինելու, որուն համար շնորհակալութիւն կը պարտիմ: ՍԵՐԱՆ ՏԵՅՐՈՒՏԵՆԵԱՆ

Նախ սկսինք ձեր ընտանիքի
պատմութիւնով:

Հօրենական կողմէ Մարաշցի
եմ: Պապերս Արթին Զուլամեան եւ
Ազնիւ Թարաքչեան Մարաշ ծնած
են: Մօրս կողմէ մեծ հայրս Արթին
Օհանեան ծնած է Մերսին 1906
թուին: Մոնթեվիտէոյի մէջ մեր-
սինցի միակ ընտանիքը մերոնք են:
Բայց մեծ մայրս ատանացի է: Իր
պատմութիւնը քիչ մը տարբեր է
միւսներէն որովհետեւ մեծ հայրս
1926-ին առանձին եկած է այս
կողմերը: Ընտանիքը մնացած է
Մերսին: Մօրս մեծ հայրը Մարտի-
րոս Օհանեան տարսուեցի է: Աւելի
ուշ անցած է Մերսին, ուր ծնած է
մեծ հայրս: 1914-ին քիւրտի մը
դրամ կու տայու ապա չորս տարի
կը բնակի լեռը: 1918-ին կը վերա-
դառնայ Մերսին ու երբ կը հար-
կադրուի հեռանալիք բնակարանը
կը բնակի լեռը:

կը յանձնէ թուրք հարեւանին ու կը լքէ Մերսինը: Ապա կեւանցնի Պէտրութ եւ հոն վեց տարի մնալէ ետք կու գայ Մոնթեվիտէօ: Ընտանիքի մնացորդացը տակաւին Մերսին կեւապրին: Անշուշտ Օհանեան ըլլալով չէ, այլ «Եռւրթլու» մականունով: Մօրս մեծ մայրը 1976-ին Մերսին մահացաւ: Մայրս 1963-ին այցելած էր զիրենք եւ երկու ամիս մնացած էր Մերսին:

Իսկ ինչպէս սկսաւ Ուրուկուելի հայոց անցեալի մասին հետաքրքրութիւնդ:

1992-ին երբ աւարտեցի ուսման երկրորդ ծրագիրը, այդ տարիներուն նկատեցի որ ցեղասպանութեան ականատես եղած սերունդը օր ըստ օրէ կը պակսի իր հետ տանելով նաեւ անցեալի մասին շատ թանկագին լիշտառակներ: Այս նկատելով լծուեցայ տարեցներու լիշտառակները արձանագրելու գործին: Հաւաքեցի նաեւ զանազան փաստաթուղթեր եւ լուսանկարներ: Թէեւ իմ պատրաստած գրքին մէջ միայն մարաշցիներու լուշերը կան, բայց հաւաքուածը շատ աւելի ընդարձակ էր: Տարբեր բնույթի աշխատութիւններ ալ ունեցած եմ: Ռայմոն Գէորգեանի եւ Վահէ Թաշճեանի միասնաբար պատրաստ

կու գան Աքշեհիրի եւ Զէթունի հայերը: Իսկ Արկենթինացի մէջ աւելի մէծամասնութիւն կը կազմեն այնթափցիներ ու հաճընցիներ:

Ցեղասպանութենէ Ետք հայեր զանազան վայրեր գաղթեցին: Ի՞նչ ճանապարհներով եկած են Ուրուկութիւն: Ո՞ր պատճառով նախընտրեցին այս երկիրը:

Ցեղասպանութենէ Ետք հայերուն ուղղուած գլխաւոր գալթօնախները եղան Սուրբա ու Լիբանան: Սակայն 1929-էն ետք, երբ կեանքը հետպհետէ դժուարացաւ այս երկիրներու մէջ, բազմաթիւ հայեր ուղեցին Հիւսիսացին Ամերիկա գաղթել: Այդ տարիներուն Ուրուկուէի Լիբանանեան դեսպանատունը մեկնարկեց քարոզարշաւը: Ուղեց բարձրացնել իր երկրի բնակչութեան թիւը: Այս ծրագրի

Պուէնոս Այրէսի «Շարժում» Մշակութային Սիութիւնը Նշած Է Հայ Մայրերու Օրը

Կիրակի, Օգոստոսի 25-ին,
Պուէնոս Ազրէսի «Շարժում» մշա-
կութային միութեան կեղրոնէն ներա-
նյուած է Հայ մարերու օրը:

Փրոֆեսոր Մարի իբեկեան
հանդէս եկած է բացման ողջոյնի
կանոնական ժամանակաշրջանում:

իսուքով՝ անդրադառնալով հաց
մայրերու կարեւորութեան ու յատ-
կապէս Հնչակեան կանանց գերին։
«Ծարժում» մշակութային

միութեան ատենապէտ Դոկտոր
Սերխիօ Խուան Չափարասեան անդ-
րադարձած է համաշխարհային ճա-
նաչման առժանագած լլուժան թիւ-

ցի կանանց

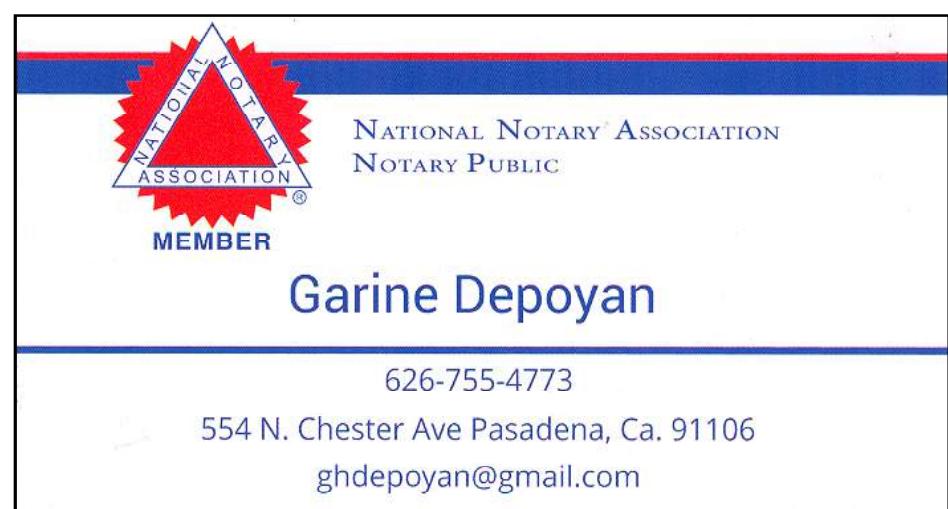
Դոկտոր իդուարդօ Տանթէ
Ասիլեան հանդէս եկած իր նոր՝
«Լեռնաշղթայական Ղարաբաղ»
գրքի մասին տեղեկութիւններով:

Օրուայ գեղարուեստական
բաժնին իրենց մասնակցութիւնը
բերած են երդիչ Փետրօ Տաքէս-
եան եւ «Թագուհի» Երգչախումբը՝
ինտի Ստեփանեանի ղեկավարու-
թեամբ:

Ներկայ կանանց յանձնուած
են խորհրդանշական կարմիր ծա-
ղիկներ եւ հայկական նուռ:

Ծի ընթացքին պետութեան հետ
խնդիրներ ծագած են:

Պետութեան եւ հայ համայնքի
միջնեւ շատ լաւ յարաբերութիւն մը
կը տիրէ: Առեւտուրի, մամուլի եւ
ակադէմական միջավայրի մէջ
բարձրաստիճան յարաբերութիւն
մը կը տիրէ: Ուրուկուէյ լայիք
սկզբունքներ որդեգրած երկիր է:
Այս ալ դիւրացուցած է հայ հա-
մայնքին երկրի կանոններուն եւ
յատկութիւններուն դիւրաւ համա-
կերպիլը: Սակայն այս բարի ըն-
թացքը իր մէջ կը պահէ նաև
ձուլման որոշ վտանգներ: արդարեւ
Ուրուկուէյի հայութիւնը ի տար-
բերութիւն Միջին Արեւելքի հա-
մայնքներուն չէ կրցած արժանի
կերպով բազմանալ: Բնակչութիւնը
միշտ սահմանափակ մնացած է, չէ
կրցած հարստանալ գաղթի նոր
հոսանքներով: Այստեղ բացառու-
թիւն է Խորհրդացին միութեան
փլուզումէն ետք Հայաստանէն գաղ-
թած քանի մը ընտանիքներու օրի-
նակը: Անոնք իսկապէս ալ յաջողե-
ցան որոշ կենսունակութիւն բերել
տեղւոցն հայութեան: Նպաստեցին
դպրոցին եւ եկեղեցիին: Ուրուկ-
ուէյի մէջ հայեր խարականութեան
չեն ենթարկուիր, այլ ընդհակա-
ռակ խարականութեան երեւոյթ-
ները կու գայ հայերէն, երբ անոնք
կը մերժեն օտար ամուսնութիւն-
նեռո:

ԱՅ ՄԻշտ Մեզի Շետ է

ՌԱԿԸՐԴ ԶԱՐԱԳՈՒՌՈՒՄ

Բաւականին ծանր է նոյն օրուայ մէջ երկու մահուան բօթ լսել, մանաւանդ այնպիսի մարդկանց համար, որոնց հետ երկար տարիներ պայքարած էինք անարդարութեան դէմ: Շուշիի հարաւային ափերէն, 1961-ին կասկածելի ինքնաթիռի արկածի մը զո՞ւ գացած ՄԱԿ-ի ամենակարկառուն ընդհանուր քարտողարներէն Տակ Համարկիծոլտի այժմ թանգարանի վերածուած բնակարանէն կը դառնայի, երբ վերահասու եղայ ցեղասպանագէտ Վահագն Ն. Տատրեանի եւ վաղեմի հրատարակիչ եւ թարգմանիչ բարեկամիս Հշըթան Կիւնտիւգի մահուան տխուր լուրերուն:

ՄԱԿ 1948-ի Դեկտեմբերին ընդունած էր Ռաֆայէլ Լէմքինի պատրաստած ցեղասպանութեան բանաձեւը: Բացյ ոչ այդ բանաձեւը եւ ոչ ալ ՄԱԿ չէին յաջողած Ռուանտա, Սուտան, Պոսնիա, ՀրաքԱնհալ եւ Շէնկալի եղիտիներու դէմ գործադրուած ցեղասպանութիւնները կանինել:

Մահուան չեմ հաւատար: Սա ոչ թէ յուղարկաւորութիւն, այլ միայն հրաժեշտի պահ մըն է: Եթէ մեր գործերով երկնակամարի տակ հետք մը թողած ենք երանի մեզ: Խսկ այն որ չենք յաջողած, օրինակի համար՝ իրականութեան հետ չենք առերեսուած, յաւիտենական բեռ մը պիտի ըլլայ:

Վահագն Նորայր Տատրեան ամբողջ կեանքի մը տեւողութեան աշխատեցաւ որպէսզի մենք առերեսուինք իրողութեան հետ: Այս ծառայութեան համար յաերժ պարտական պիտի մնանք իրեն:

Տատրեան նաեւ մեր համաքաղաքացին է, Սկիւտարցի հայ մը: Պոյսահայ միութիւնը զինք պատույ անդամ հոչակած էր: Ընտանիքը ծանր կորուստներ ունեցած էր ցեղասպանութեան տարիներուն: Երէց եղբայրը Մարտէլի ծերանոցներէն մէկուն մէջ հրաժեշտ առաւ այս աշխարհէն: Պոլոյց հայկական վարժարաններու մէջ սիրուած ուսուցչուի մըն էր քոյրը, որ մանկական թատերախաղեր հեղինակած էր, որոնք Տատրեանի աջակցութեամբ հրատարակուեցան 1990-ական տարիներուն: Կը լիշեմ թէ նամակատունի կողմէ մերժուած արդ գիրքերը Թանէր Աքչամի տան կարասիներուն մէջ զրկած էինք Միացեալ Նահանգներ:

Եթէ հարցուի թէ ո՞վ առաջին անգամ ձեռնարկեց հայ-թուրք երկխօսութեան, առանց վարանումի պիտի ըսեմ թէ Վահագն Տատրեան եւ Թանէր Աքչամ: Խսկ այն ալ ակադեմական մակարդակով:

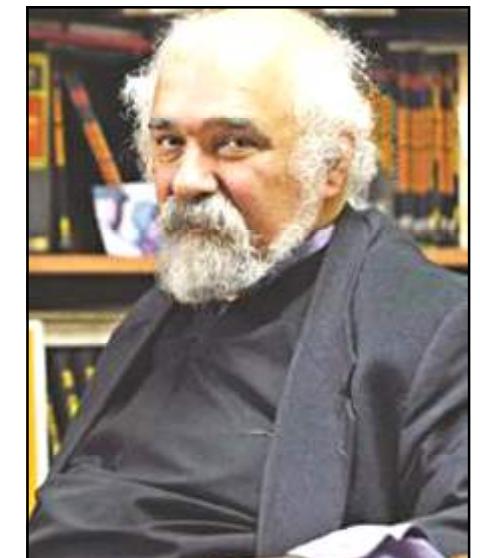
Վահագն Տատրեան մէծ կիրքով ու եռանդով լեցուն էր սորվելու եւ պրատելու համար: Արդէն կենսագրականն ալ պիտի պարզէ այս: Սկիւտարէն ճամբայ ելլեւ, եւրոպացի տարբեր քաղաքներ իրաւաբանութիւն ուսանելէ ետք լծուիլ ցեղասպանագիտութեան: Որքան ամուր ենթահող մը: Ուսողական մտածելակերպի տիրապետելու շնորհիւ իր բոլոր վերլուծումները մնացին տրամաբանութեան սահմաններուն մէջ:

յօդուածի բերմածը արգիլուեցաւ, բաց դատավարութեան աւարտին անպարտ հոչակուեցաւ: Այդ որոշումին մէջ կարեւոր դէր ունեցաւ թուրքիոյ պատմութեան կաճառի 1990-ին Տատրեանը համագումարութիւն մէջ բացի այդ ամպային իրաւաբանութեան բաժնի կողմէ հրատարակուիլ ալ իր կարգին ազդակ մըն էր: Այդ դատավարութիւնով է, որ «ցեղասպանութիւն» բառի գործածութիւնը դադրեցաւ յանցանք համարուելէ:

Տատրեանի հետ բազում անգամ խաչաձեւուած է մեր ուղին: 1998-ին Խրաքովի մէջ կազմակերպուած մէջաբաթեայ միջազգային բանախօսութեան ընթացքին միասին այցելեցինք Աւշգիթ Համբարձումը: Վահագն կը դնէր օամանեան, գերմանական եւ աւստրիական փաստաթուղթերը եւ իր տեսութիւններուն համար փաստեր կը ներկայացնէր այդ հաւաքածոներէն:

1999-ին Վահագն Տատրեանի «Միջազգային եւ ազգային իրաւաբանութեան մէջ ցեղասպանութիւնը, հայկական օրինակը» անուն գիրքը եաւուզ Ալակոնի թարգմանութեամբ հրատարակեցինք Ալշէնուրի հետ: Տատրեան յօժարած էր այս հրատարակութեան, բացյ մեզի նկատմամբ մէծ մտահոգութիւն ունէր:

Գիրքը թուրք պատժական օրէնքի 159-րդ (ապա 301-րդ)

մէջ հաստատութիւններու դերակատարութիւնը», «Թրքական աղբիւրներու մէջ հայոց ցեղասպանութիւններու աղբիւրներու մէջ հայոց ցեղասպանութիւնը» հատորները հրատարակուեցան Աթիլլա Թուրկանի եւ Ալի Զաքրօղլուի թարգմանութեամբ: Ցեղասպանութեան ուրացումը նիւթ առնող յօդուածներու հաւաքածոն ափսոս որ ուշացաւ իմ բանտարկութեան եւ ապա աքսորուածութեան պատճառով: Կը ցաւիմ որ շարքին չորրորդ հասորը չեմ կրցած դրկել իրեն:

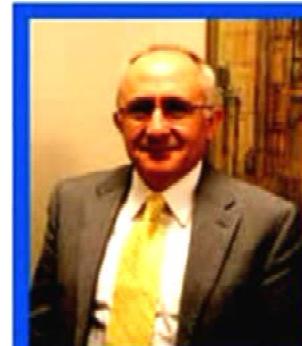
Organization of Istanbul Armenians
presents

MEMORIAL TRIBUTE TO
PROF. VAHAKN DADRIAN
AND
PRESENTATION OF FIRST
OIA DADRIAN AWARD TO PROF. TANER AKCAM

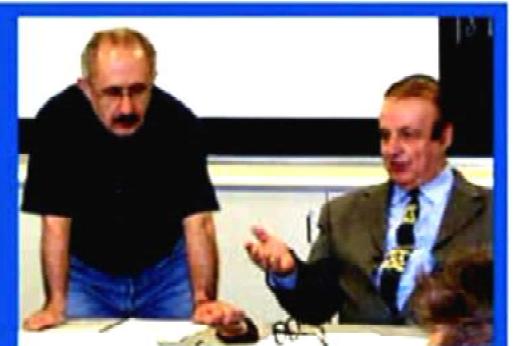

The Board of Trustees and the Executive Committee of the Organization of Istanbul Armenians extend you their cordial invitation to join us as we pay a memorial tribute and celebrate the life and work of the legendary scholar Prof. Vahagn Norayr Dadrian.

On the occasion of this solemn event, OIA Board is proud to announce that the initial presentation of the Annual OIA Vahagn N. Dadrian Genocide Scholarship Award will be made. This Award will be presented to outstanding and internationally prominent scholars whose research, writings and actions have advanced Vahagn N. Dadrian's vision of justice for and prevention of Genocides as well as promotion of human dignity.

The first recipient of this Award during this special evening will be none other than Prof. Taner Akcam a dear friend and colleague of Prof. Dadrian.

Reception following the program.

Your attendance and participation would be a great honor for the OIA as we commemorate this great Son of Bolis and the Armenian Nation.

The Master of Ceremonies for the evening will be prominent attorney Garo B. Ghazarian, Esq.

The Special Memorial Tribute Event shall take place on Sunday, September 15th, 2019 at 6 P.M. at the OIA Center, "Kurian Terrace".
19726 Sherman Way, Winnetka, CA 91306

«Յիշատակարանք Զեռագործ»

Գարեգին Ա Յովսէփեանց Կաթողիկոս Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Անթիլիաս 1951

«Վեհափառ Հայրապետով իր այս հատորին մէջ չէր առներ որեւէ յիշատակարան առանց նպատակի, առանց ընտրութեան, եւ յատկապէս առանց գրչագրական, մանրանկարչական ու պատմագիտական արժեք նկատելու»

ՍԻՄՈՆ ՍԻՄՈՆԵԱՆ

ԴՈԿՏ. ԶԱԻՆ Ա. ՔՅՆՅ.
ԱՐՁՈՒՄԱՆԵԱՆ

«Յիշատակարանք Զեռագրաց» Ա Հատոր

1951 թուին իր կեանքի վեր-
ջալոյսին Կիլիկիոյ Կաթողիկոսու-
թեան Առթիլիասի տպարանէն լոյս
տեսաւ զիտնական Հայրապետ Եր-
ջանկայիշատակ S.S. Գարեգին Ա
Յովսէփիեանց Կաթողիկոսի սոյն եր-
կի մէծածաւալ հատորը իբրև եւ
Հայրապետին գրական եւ ձեռագ-
րագիտական վերջին երկը՝ 1255
երկսիւն էջերով։ Զայն տեսաւ նաեւ
ինք Երբ անկողնոյ կը ծառայէր,
կարմիրով ստորագրելէ ետք իր
գործին տիտղոսաթերթը։

Հասորը թիշտակարաններու ստուար հաւաքածոյ մըն է 5-րդ դարէն մինչեւ 1250 թուականը գրուած բազմաթիւ ձեռագիրներու, հաւաքուած ու դասաւորուած Հայրա-պետին կողմէ իր կեանքի երկար տարիներու ընթացքին, այցելելով հայերէն ձեռագիր-ներու մատենադարաններ՝ իջմիածնէն մինչեւ Երուսաղէմ, Եւրոպայն մինչեւ Ամերիկա: Հեղինակ Հայրապետը քծախնդիր կերպով ընդօրինակած է իշտատակարանները եւ ուսում-նասիրած ձեռագիրները զանոնք բաղդատելով տպագրեալ ձեռագրաց ցուցակներու հետ:

ՀԵղինակ Հայրապետը

Գարեգին Ա Կաթողիկոս ՄԵծի
Տանն Կիլիկիոյ ծնած էր Ղարաբաղ
1867-ին, եւ կը վախճանէր Անթիլ-
իասի հայրապետական իր բնակա-
րանին մէջ 1952 Յունիսին, Նոր
Կիրակիին Սուրբ Հաղորդութիւն
ստանալի ետք «Բաբէճն Ա եւ
Գէորգ Զ Կաթողիկոսներու պատ-
րաստած հաղորդութենէն, ձեռամբ
Դերենիկ եպիսկոպոսի»: Սրբազ-
նի մօտ կը գտնուէր Կիլիկիոյ
Աթոռակից Բաբէճն Կաթողիկոսի
սրբատուփին մէջ պահուած եւ
Գէորգ Զ Ամենայն Հայոց Կաթողի-
կոսէն սրբագրծուած Ս. Հաղոր-
դութիւնը զոր էջմիածնէն Ս. Աթոռ
բերած էր 1945 թուականին:

Գարեգին Կաթողիկոս Ս. էջմ-իածնի Գէորգեան Հոգեւոր ծեմա-րանի ամենէն ընտիր եւ առաջին սաներէն եղաւ որ *S.S.* Մկրտիչ Խրիմեան Հայրիկի Կաթողիկոսու-թեան օրով Գէրմանիա մէկնելով ստացաւ համալսարանական բարձ-րագոյն կրթութիւն։ Լայպցիկի Հա-մալսարանին յանձնելով իր գեր-մաներէն աւարտածառը՝ *Die Entstehungsgeschichte des Monothelismus* «Սի Կամքի Վար-դապետութեան Ծագման Պատմու-թիւնը», եւ տիրամասալով դոկտորա-կան աստիճանին, կը վերադառնար Մայր Աթոռ։ Եպիսկոպոս կը ձեռ-նադրուէր *S.S.* Գէորգ Ե Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսէն ու թեմական առաջնորդութիւն կը վարէր հայ-րենի թեմերէն ներս, կ'ըլլար հիմ-նադիր դասախոսներէն Երեւանի Պետական Համալսարանին, կը մաս-նակցէր Սարդարապատի կոխւին որպէս մեր օրերու Ղեւոնդ Երէցը, ինչպէս նաև Կարսի յանձնութիւն՝ ազատելով բազմաթիւ հայ որբեր։ Վերջին շրջանին կը վարէր Ամե-րիկայի Արեւելեան թեմի առաջ-նորդութիւնը Կիլիկիոյ Կաթողի-

կոս ընտրուելէն առաջ: Հայ Եկեղեցւոյ վերջին շրջանի պատմութեան մէջ Գարեգին Կաթո-ղիկոս Յովսէփիեանց կը հանդիսանայ որ պէս գիտնական ձեռագրագէտ եւ արուեստաբան հոգեւորական միջազգային բանասիրութեան չափանիշով:

Դատորին Պատրաստութիւնն ու Արժանիքը

Այս ընդարձակ հատորը որուն
ութածալ էջերը իբրև Դպրու կան-
քի ուսանող ծալլելու բախտաւո-
րութիւնը ունեցանք, երկու ժամա-
նակաշրջաններու ընթացքին կա-
տարուած գիտական աշխատանք
մըն է, նախ մինչեւ 1934 թուակա-
նը, եւ ապա աւելի ուշ՝ 1945-էն
ետք: Վեհափառ Հայրապետի բա-
ցատրութեամբ ճեռագրաց լիշա-
տակարանները Հայաստանի, Կի-
լիկիոյ եւ Հայ գաղթաշխարհի պատ-
մութեան, գրականութեան, ար-
ուեստի եւ մշակոյթի կալուածնե-
րէն ներս գրաւոր աղբիւրներու
համահաւասար արժէք կը ներկա-
յացնեն: «Անոնք մեծ լոյս են տալիս
նաեւ դրացի ազգերի հայոց հետ
ունեցած պատերազմների եւ այլ
յարաբերութիւնների մասին»:

Յիշատակարաններու պիսաւոր արժէքը կը կայանայ այն պատմական իրողութեան մէջ երբ անոնք յաճախ անձնական զրութիւններ ըլլալով ականսատեսի կամ ականջալուրի վկացութիւններ կը հանդիսանան՝ արձանագրուած ձեռագիրներու վերջաւորութեան: Զանոնք «մողայիկի գոյնզգոյն քարերու» կը նմանցնէ Գարեգին Կաթողիկոս «իրենց բազմատեսակ մանր տեղեկութիւններով», որոնց ի միհաւաքելը, թուականներու եւ վայրերու դասաւորմամբ ճշգելը, պատմութեան կ'ընծայէ կորսուած դէպաքերու եւ չվլշուած տեղերու եւ անուններու անփոխարինելի նիւթեր: Հատորին արժանիքներէն մինչ նաեւ գեղարուեստական արժէքներկայացնող մանրանկարներու 48 վերարտադրութիւնները: Իսկ ծանօթագրութիւններու շարքին կան բազմաթիւ անծանօթ եւ կամ օտար տիտղոսներ, որոնց ամենայն բժանողութեամբ Գարեգին Հայրապետ կը մօտենայ ստուգաբանելով իւրաքանչիւրո:

Աշխատանքին Ծարունակութիւնը

Ինչպէս ըսուեցաւ «Յիշատա-
կարանք Ձեռագրաց» հատորը եր-
կու ժամանակա- շրջաններու ըն-
թագրին գիրար լրացրւցած խմբա-

ւորումներ են: Վեհափառ Հայրապետական պատմութեան գլուխական աշխատակիցն շահագործութեան մեջ գրաբարի եւ մատենագրութեան դասախոսներէն Սիմոն Սիմոնեան որ 1946 Յուլիսին գործի լծուեցաւ հակելու եւ լրացնելու մատենագիտական պղուպտումները:

Սիմոնեանի վկայութեամբ «Վեհափառ Հայրապետը իր հատուցին մէջ չէր առներ որեւէ լիշտակարան առանց նպատակի, առանց ընտրութեան, եւ յատկապէս առանց գրչագրական, մանրանկարչական ու պատմագիտական արժէք նկատելու»: Սոյն ակնարկէն իսկոյն կը յայտնուէր Գարեզին Կաթողիկոսի մասնագիտական մօտեցումը: 1934 թուականէն ետքն էր երբ Գարեզին Հայրապետ Տ.Տ. Խորէն Ա Մուրատը կեկեան Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի Հայրապետական Նուիրակի պաշտօնով արտասահման կը գտնուէր, իր այցելութիւններու ընթացքին փնուած է եւ տեսած բազմաթիւ ձեռագիրներ՝ Միացեալ Նահանգաց Ամերիկայի, Եւրոպայի եւ Մերձաւոր Արեւելքի կեղծրոններուն մէջ, որոնցմէ գրի առած է իր մօտ պակող լիշտակարան-ները:

Երուսաղեմ՝ Գիտական Այցելութիւն

Գարեգին Հայրապետ հարկ էր
անգամ մը եւս անձամբ երուսաղէմ
այցելելու ձեռագիրներու ուսում -
նասիրութեան եւ ցիշատակարան-
ներու ընդօրինակութեան համար
1947 թուի ամրան: Իր չորրորդ
գիտական այցելութիւնը կ'ըլլար
այս մէկը դէպի երուսաղէմ իր
յառաջացեալ տարիքին, այս ան-
գամ որպէս Կաթողիկոս Մեծի Տանն
կիլիկիոյ: Իրեն կ'ընկերանային գի-
տական իր աշխատակիցը Սիմոն
Սիմոնեան եւ Թորգոմ աբեղաց
Փոստաճեան՝ իր գաւազանակիրը
Երուսաղէմի մէջ Գարեգին վեհա-

վառ Սրբոց Յակոբ- եանց Վանքի
4000-ի հասնող ձեռագիրներէն
ոմանք ի նորոյ քննած է Սիմոնեա-
նի հետ, եւ Թորգոն աբեղայ Փոս-
տաճեանի ընդօրինակել տուած է
ա'յն լիշտակարանները զորս հարկ
տեսած էր իր 40 օրերու կեցութեան
շրջանին:

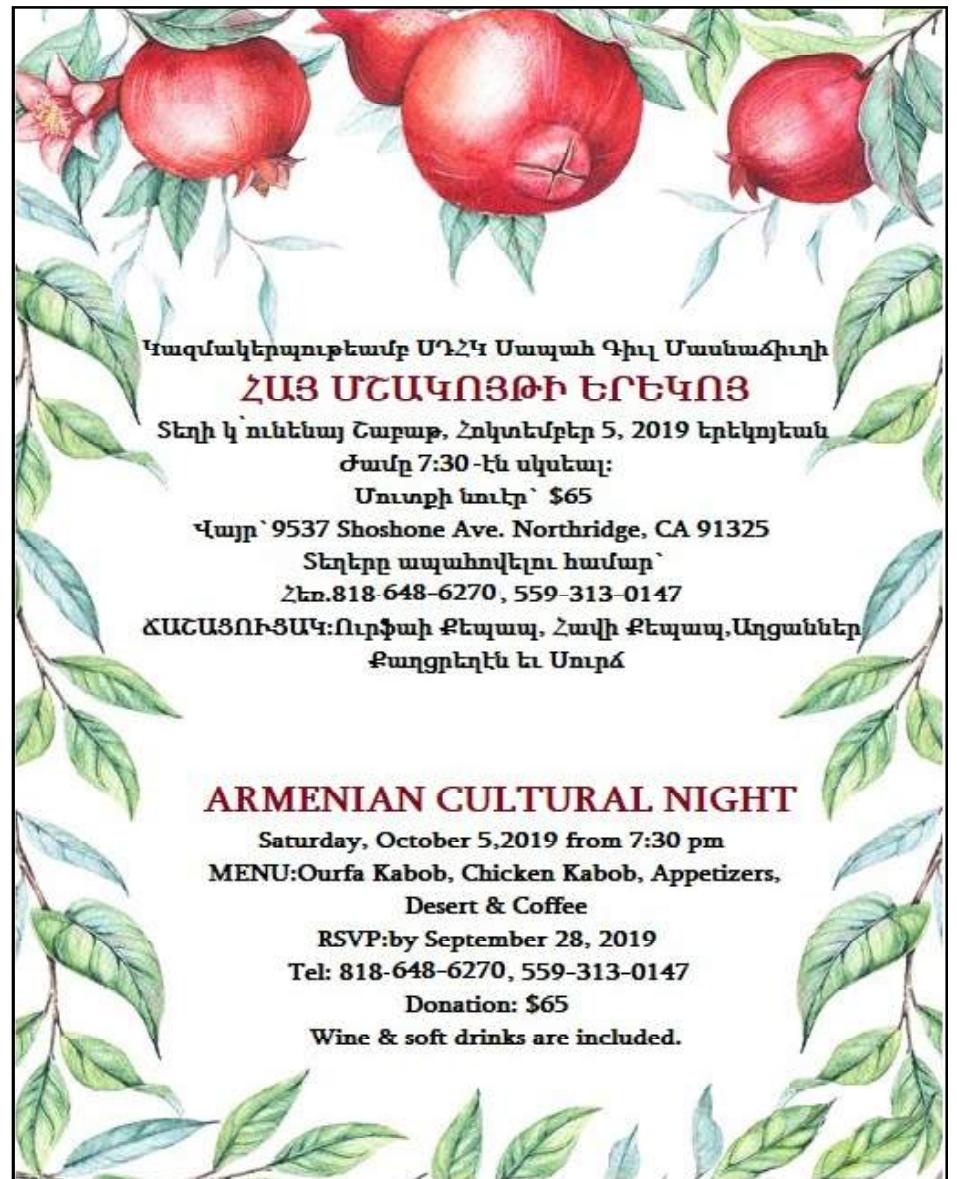
Բովանդակութիւնը

Հատորը կը բովանդակէ 458
անհատ ձեռագիրներու լիշատա-
կարաններ: Վերջա - ւորութեան՝
յաւելուածներ, տեղանուններու եւ
անձնանուններու բարդ եւ բծախն-
դիր ցուցակներ: Հակառակի իր ութ-
սունամեայ տարիքին Գարեգին Հայ-
րապետ անձապէս կատարած է ընտ-
րութիւնն ու դասաւորումը իր
1934 թուականէն առաջ հաւաքած,
եւ յետագային մինչեւ 1948 աւել-
ցուցած ձեռագրեալ եւ հրատա-
րակեալ լիշատակարաններուն: Կո-
թողային այս հատորը արտաշ-
խարհի մէջ միակը կը հանդիսա-
նար, երբ Երեւանի Մեսրոպ Մաշ-
տոցի անուան Մատենադարանի
տնօրէն Փրոփ. Լեւոն Խաչիկեան
նոյնքան արժեքաւոր եւ աւելի
համապարփակ Մատենադարանի
«ԺԴ-ԺԵ Դարերու Ձեռագիր-նե-
րուն Յիշատակարանները» երկու
հատորներով կը հրատարակէր եր-
կու տարի ետք: Բոլորը միասին կը
կազմեն հոյակապ ամբողջութիւն
մը որպէս աղբիւր անյացտ դէմքե-
րու եւ դէպքերու:

Սիրարփի Տեր Ներսէսեանի
Վկայութիւնը

Վեհափառ Հայրապետի հիա-
ցող բանասէր գիտնական Սիրար-
փի Տէր Ներսէսեան «Յիշատակա-
րանք Ձեռագրաց» հատորի մասին
գրած իր գրափառականով «Ամ-
բողջ կեանքի մը երկար աշխա-
տանքին արդիւնքը» կը տեսնէ՛ր

Ծառ.ը էջ 19

Ի՞նչ Սարդահաճոյ Արարը

Ռ. ԿՈՐԻՒՆ

Լով.

-Հիմա ձեզ կը պատժեմ ինձ պատհած մի դէպք, որը դարձել է անմռանալի յուշ:

-Երկար ու ձիգ հինգ համարով պատուղին ինքնաշարժովս ընթանում էի առաջ, կինս կողքիս նստած, աջ աչքիս ծալով ստուգելով եւրի (Exit) համարները, կինս զգուշացրեց որ հանդիպակացը մեր համարն է: Մեզանից առաջ մի մեքենայ սրբնթաց թեքուեց դէպքի այդ համարը արագ շարունակելով երթը մենք էլ նրա յետեւից, այդ միջոցին նկատեցինք նրա ինքնաշարժի ետեւի ձախ կողմի պատուհանից թղթեր, դրամներ եւ դրամաբանակ թիթեռնիկների նման թեւածեցին օդի մէջ, ինչ ազդանշան տուի նրան, որ կանգնի, սակայն անուշադիր հեռացաւ, այն բոլորը տարբեր գոյներով ծածկել էին ասֆալթապատ գետինը: Ես շատ զգուշ համբի մի կողմը քաշուեցի, իջայ մեքենայից, այդ վտանգաւոր եւքի երկարութեամբ մեքենավարներն ինձ նկատելով իրար ետեւից կանգնած ինձ թոյլ տուին ճամբի վրայ թափուած իրերը հաւաքեմ, նրանք կարծում էին, թէ իմ անձնական իրերն են, որոշները նոյնիսկ ինքնաշարժից իջած ինձ օգնեցին: Ամէն ինչ հաւաքած լցրեցի տոպրակի մէջ, կնոջս հետո որոշեցինք տանել եւ յանձնել ուղիկանութեան:

-Այս էք միշտուել այդ փիլիսոփայական հարցերի մէջ, մեր ուղեները շատ ճղճիմ են յայտնագործելու տիեզերքի դրուածքի գաղտնիքը, դուք էն Աստուածը մեր կեանքից, առօրեալից խօսէք: Արսէն էր, միշտամեց ասե-

կողմից ամէն ինչ ցուցակագրուեց՝ ամերիկան շօշափելի գումար, ինքնաթուղթ, վկայական եւ բանկային կարտեր եւ ինչ որ կար, անուն ազգանունս եւ հեռախօսահամարս արձանգրուեց, ափիցեր ուստիկանը ինձ շնորհակալութիւն յայտնելով եւ գնահատելով ի՞մ արարքս որպէս լաւ քաղաքացի յարգանքով ճամբաց դրեց: Մարդու կին ուրախ էինք, որ մի մարդահաճոյ արարք ենք կատարել:

-Դէպքից մի քանի օր էր անցել երբ հեռախօսագանգս հնչեց, համարը անծանօթ էր, սակայն միացրեցի:

-Ալլօ, լսում եմ:

-Դուք էք պլն. Արսէն Յովսէփի եանը:

-Այո, ես եմ, ի՞նչ խնդիր կայ:

-Իմ անունս Ալբերտ Թուէնդի է, ձեր համարը ուստիկանատունն է փոխանցել այն շատ կարեւոր իրե-

րի համար, որոնք դուք յանձնել էք ուստիկանատանը: Հեռախօսել եմ, որ յատուկապէս շնորհակալութիւն յայտնելով էր գնահատելով ի՞մ արարքս որպէս լաւ քաղաքացի յարգանքով ճամբաց դրեց: Մարդու կին ուրախ էինք, որ մի մարդահաճոյ արարք ենք կատարել:

Նրանք նուէրներով եկան, մեծապէս յարգեցին մեզ այդպիսով ապացուցելով իրեց ազնիւ վերաբերմունքը ի դիմաց այդ մեր արարքի: Երբ իմացան մենք հայ ենք անկաշկանդ մեր միջեւ բարեկամական կապ ստեղծուեց շարունակ մեզ այցելելով:

Այդ օրուանից իմ մէջ առաւել հիմնաւորուեց, որ որեւէ արարք անպատասխան չի մնում, լաւը ուրախութիւն է բերում, վատը՝ տիրութիւն եւ մտահութիւն:

Գիրք Կ'ուզուի

Արուեստի գիրքերու յատուկ գրադարան մը հաստատուած է ՀԲԸ Միութեան Փասատինացի վերանորոգուած Վաշէ եւ Թամար Մանուկեան Կատարողական Արուեստից Կեդրոնին մէջ:

Այդ գրադարանին մէջ պիտի հաւաքուին հայկական թատերախաղեր, երաժշտական լորինումներ եւ արուեստի վերաբերեալ գիրքեր: Իսկ անոր վերակացու նշանակուած է ՀԲԸ-Մաթամեան Թատերախումբի վարչութիւնը:

Վերոյիշեալ գրադարանին պիտի օգտուին աշխարհով մէկ յորուած հայկական բոլոր մշակութային միութիւնները: Այս գրադարանը օգտակար պիտի հանդիսանաց նաեւ այն բոլոր հայկական թէ օտար դպրոցներուն, որոնց աշակերտները կը հետաքրքրուին թատերական, երաժշտական եւ կամ արուեստից ասպարէզով:

Գիրք նուէրողներէն կը խնդրուի կապ հաստատել ՀԲԸ Միութեան Արեւմտեան Ավի գրասենեակին հետ, հեռաձայնելով հետեւեալ թիւին: 626-794-7942. Անոնք կրնան նաեւ գիրքերը դրկել հետեւեալ հասցէին: AGBU Western District, 2495 E. Mountain St., Pasadena, CA 91104, Attn: Library.

19-րդ ԱՄԵՐԻԿԻ ԹԵԼԵԹՈՆ

Ի ՆՊԱՍՏ հԱՅԱՍՏԱՆԻ ԾՈՂԱԶՈՒՐԿ ԵՒ ԲԱՇԱՆԴԱՍ ԵՐԵՒԱՆԵՐԻ ԵՒ ՆՐԱՆՑ ՍԱՍԿԱՏՆԵՐԻ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳՈՒԹԵԱՆ

ARMENIAN AMERICAN ORPHANS DISABLED CHILDREN'S FUND

**19th ANNIVERSARY
TELETHON** 5:00 P.M. - 11:00 P.M.
ON SEPTEMBER 8, 2019

WWW.FOROURKIDS99.COM

818-239-6880 • 818-246-0125 HOVANES

NON - PROFIT AND CHARITABLE ORGANIZATION 501© 3 CHARITY ID#27-1381531

MAIN SPONSORS

GASKA
ALLIANCE FOUNDATION

KRADJIAN
Importing Co., Inc.

MR. GRIGOR AIVAZIAN
HONORARY SOCIETEY OF
ARMENIAN AMERICANS CHRISTMAS FUND

TOWER
PHARMACY

Raffi's Place
GOURMET CUISINE

Normandy
Pharmacy

ABALI

HAROUT'S

ALBERT & TERRY
BEZJIAN

GLENDALE
WEST
PHARMACY
AND MEDICAL SUPPLY

VAL-PAK
THE POOL PROFESSIONAL'S CHOICE
FOR QUALITY REPAIRMENT PARTS!
VAL-PAK
Val-Pak
Quality quality replacement parts
for swimming pools and spas over 25 years.
Ask for it by name!

THE STEPANIAN
LAW FIRM APC

Alice
Navasargian

ARMEN & ALEK
GHARABEKIAN

Vachik Stepanian
Real Estate Broker

MINAS VOSKANYAN, CPA

Universal
Travel & Tours

Raffi's
Market

Catering
By Hovash
& Associates

Sadaf
FOODS

WE
LOVE
YOU

WELL'S
FARGO

the Bicycle
HOTEL CASINO

YEREVAN
PRINTING

BLACKJACK
MAINTENANCE

ANDRANK NARINYAN
CATERING

MOUSA LER

TAMARA

ՄԱՐԶԱԿԱՆ

ՀԵՆՐԻԽԻ ՄԻՒԹԱՐԵԱՆԸ ՏԵՂԱՎԻՇՈՒԾԵց «ՌՈՄԱ»

Իտալական «Ռոմա»-ն պաշտօնապէս յայտարարեց Հենրիխ Միւթարեանի տրանսֆերը վարձակալական հիմունքներով ձեռք բերելու մասին:

Պայմանագիրը նախատեսուած է մինչև 2020 թուականի Յունիսի ամիսը: Վարձակալութեան դիմաց լուսոնցիները ստացել են 3 մլն. եւրօ:

Համաձայն ԶԼՄ-ներում շրջանառուող լուրերի, փաստաթղթում առկա է կէտ, ըստ որի եթէ Հայ ֆուտապոլիստը նոր թիմի կազմում խաղադաշտում անցկացնի 25 եւ աւելի հանդիպում, ապա «Գալերը» հասրաւութիւն կ'ունենան ձեռք բերել Միւթարեանի տրանսֆերը 10 մլն. եւրով դիմաց:

Հայագիր ֆուտապոլիստը հռոմէական գրանդում հանդէս կը գայ 77 համարի մարզաշապիկով:

Ցաւելինք, որ Հայաստանի ազգային հաւաքանի աւագը «Արսենալ» է տեղափողուել 2018 թուականի ձմեռային տրանսֆերային պատուհանի ընթացքում: «Զինագործներ»-ի կազմում անցկացրել է 59 հանդիպում՝ դառնալով 9 կոլի եւ 13 կոլային փոխանցման հեղինակ:

ՈՒԵՖԱ-Ի ՆԱԽԱԳԱԻՐ ԿՐ ԺԱՄԱՆԵց ԵՐԵՒԱՆ

Հայաստանի ֆուտապոլի ֆեդերացիայի հրակով ՈւԵՖԱ-ի նախագահ Ալեքսանդր Զեֆերինը Մելապեմբերի 5-ին ժամանած է Հայաստան ներկայ լինելու վազգէն Սարգսեանի անուան «Հանրապետական» մարզադաշտում կայանալիք Հայաստանի հանդիպմանը: Այս մասին տեղեկացնում է Հայաստանի ֆուտապոլի ֆեդերացիայի պաշտօնական կայքը:

Հայաստան-իտալիա խաղը վազգէն Սարգսեանի անուան «Հանրապետական» մարզադաշտում կը կայանայ Սեպտեմբերի 5-ին, սկիզբ՝ ժամը 20:00-ին:

Ամերիկայի տարածգում խաղը ուղիղ կը ցուցադրուի ESPN_NEWS ալիքով, ևս Անձելոսի ժամով առաւտեան 9-ին:

«ԱՐԱՐԱՏ» ՅԱՂԵԿ «ԳԱՆՃԱՍԱՐԿԱՎԱՆԻ» ՈՒ ՊԱՀԱՎԱՆԵց ԱՌԱՋԻՆ ՏԵՂԸ

Ֆուտապոլի Հայաստանի բարձրագում խմբի առաջնութեան միանձեայ առաջատար երեւանի «Արարատ» շարունակում է յաղող հանդէս դալ նոր մրցաշրջանում:

5-րդ տուրի իսկառում արարատյաները հիւրընկալուելիս 1:0 հաշուով յաղթեցին «Գանճասարկավանի»: Միակ կոլը 52-րդ րոպէին խփեց Դաւիդ Խուրցիձեն:

Այս յաղթանակից յետոյ «Արարատ» վաստակեց 13 միաւոր եւ կրկին բարձրացաւ 1-ին տեղ, որը որոշ ժամանակով զբաղեցրել էր Գիւմրիի «Շիրակը», որը պարտութեան էր մատնել «Ալաշկերտին» (2:1) եւ վաստակել էր 12 միաւոր:

Առաջնութիւնում այժմ երկշաբաթեայ ընդմիջում է յարտարուել, քանի որ Մելապեմբերի սկզբին Հայաստանի ազգային եւ երիտասարդական հաւաքաններն անցկացնելու են Եւրոպայի առաջնութեան հերթական ընտրական խաղերը:

«ՓԻԼԻՆԻԿՈ» ՊԱՅՄԱՆԱԳԻՐ Է ԿԱՐԵԼ ԱՐԱՍ ՕԳԲԻԼԻԳԻ ՀԵՏ

«Փիլինիկ» ֆուտապոլիստի ակումբը պայմանագիր է կնքել 29-ամյա Հայագիր կիսապաշտպան Արաս Օգբիլիգի հետ: Այդ մասին յատում է ակումբի մամուլի ծառայութիւնը:

Ֆուտապոլիստի վերջին ակումբը է Ստամբուլի «Բեշիկթաշը», որը վերջերս ազատ գործակալի կարգավիճակ է տուել Հայագիրի խաղացողին:

Ցիշեցնենք, որ Արաս Օգբիլիգը 2012թ-ից հանդէս է գալիս Հայաստանի հաւաքանում, որի կազմում մաս նակցել է 39 խաղի եւ դարձել 6 կոլի հեղինակ:

ԱՊԼ.

«ԼԻՎԵՐԱՊՈԼ» ԱԿՈՒՄԲԱՅԻՆ ՌԵԿՈՐԴ Է ԳՐԱՆցԵԼ

Անգլիայի Պրեմիեր լիգայի չորրորդ տուրում «Լիվերապոլ» 3:0 հաշուով յաղթանակի հասաւ «Բարնլիի» նկատմամբ:

Այս յաղթանակը 13-րդ անընդմէջ յաղթանակն էր «Լիվերապոլի» համար Պրեմիեր լիգայում: Նախկինում երբեք ակումբը նման ցուցանիշ չի գրանցել:

Այժմ «Լիվերապոլ» գլխաւորում է Պրեմիեր լիգայի մրցաշարային աղիւսակը: Եռորդն կուպի գլխաւորած թիմը 12 հնարաւորից 12 միաւոր է վաստակել:

ԼՈՆՍՈՆՆԵԱՆ ՂԵՐԲԻՈՒՄ «ԱՐՍԵՆԱԼ»-Ը ՈՉ-ՈՔԻ ԽԱՂԱԳ «ՏՈՒԵՆԻԵՄ»-Ի ՀԵՏ

Անգլիայի առաջնութեան 4-րդ տուրում լոնդոնեան դերբիի շրջանակում «Արսենալ»-ը սեփական յարկի տակ ոչ-ոքի խաղաց «Տուենիեմ»-ի հետ:

10-րդ րոպէին հիւրերին առաջ մդեց էրիկսենը: 40-րդ րոպէին 11-մեթրանոցից իր թիմի առաւելութիւնը կրկնապատկեց Քենըը: Ընդամէնը 5 րոպէ անց լակազետը կրծատեց հաշուի տարբերութիւնը: Երկրորդ կէսում «գինագործներ»-ն աւելի ազրեսիւ խաղ ցուցադրեցին, ինչի շնորհիւ 71-րդ րոպէին Օաբէքանգը հաւասարեցրեց հաշիւը եւ իր թիմին փրկեց պարտութիւնից:

Տանտէրերի հայագիր կիսապաշտպան Հենրիխ Միւթարեանը փոխարինման դուրս եկաւ 67-րդ րոպէին եւ ակտիւացրեց իր թիմի խաղը, բայց արդիւնաւէտ գործողութեամբ աչքի չընկաւ:

Այսպիսով, «Արսենալ»-ը 7 միաւորով կիսում է 4-5-րդ տեղերը, իսկ «Տուենիեմ»-ը 5 միաւորով 9-րդ տեղում է:

ՉԻՀԱՐԻՍՈՆ ՎԵՐԱԴԱՐԱՆՈՒՄ Է ՍՊԱՆԻԱ

«Վեսթ Հեմ»-ի յարձակուող Խավալի էրինանդեսը (Չիշարիտօ) մօտ է «Սեւիլիա» տեղափոխուելուն: Այս մասին յայտնում է Marca-ն:

Տրանսֆերի արժէքը ենթադրում է, որ կը կազմի 10 միլիոն եւրօ:

Մելապեմբերի ֆուտապոլիստին երեքամեայ պայմանագիր կ'առաջարկուի:

Ցիշեցնենք. որ 2014/15 մրցաշրջանում Չիշարիտօն լա լիգայում վարձավճարով խաղացել է Մադրիդի «Ռեալ»-ի կազմում:

ԶԼԱՏԱՆ ԻԲՐԱՀԻՄՈՎԻՀԻ 23-ՐԴ ԿՈԼԸ 23 ԽԱՂՈՒՄ

«Լու Անձելոս Գելաքսիի» շուէտ յարձակուող Զլատան իբրահիմովիշը ՄԼՍ-ի կանոնաւոր առաջնութեան հերթական խաղում դարձել է կոլի եւ կոլային փոխանցման հեղինակ: Դա չի օգնել «Լու Անձելոս Գելաքսիին» խուսափել պարտութիւնից «Սիեթլ Սանուղերսի» հետ խաղում՝ 3:4:

37-ամեակ ֆուտապոլիստը ՄԼՍ-ի ընթացիկ մրցաշրջանում մասնակցել է 23 հանդիպման, խփել նոյնքան կոլ: Արդէն չորրորդ խաղում անընդմէջ իբրահիմովիշը խաղադաշտից չի հեռանում առանց կոլելու:

Լաւագոյն ոմքարկուն «Լու Անձելոսի» 30-ամեակ մելապեմբերի յարձակուող կարլոս Վելան է, որը 26 խաղում խփել է 27 կոլ:

US Open. Վաւրինկան 3-ՐԴ ՇՐՋԱՆՈՒՄ ՊԱՅՔԱՐԻԳ ԴՈՒՐՍ ԹՈՂԵՑ ՆՈՎԱԿ ԶՈԿՈՎԻՀԻՆ

Շուէցարացի թենիսիստ Ստեն Վաւրինկան դուրս եկաւ ԱՄՆ-ի Բաց առաջնութեան 4-րդ շրջան՝ յաղթելով մրցաշարի գործող ախոյեան սերբ Նովակ Զոկովիչին, որը երկու սեթում պարտուեց 4:6, 5:7 հաշուով ու 1-2 հաշուի ժամանակ հրաժարուեց յետագայ պալքարից ձախ ուսի խնդիրների պատճառով: Հանդիպումը տեղեւ 1 ժամ 46 րոպէ:

US Open-ի քառորդ եզրափակչում Վաւրինկայի մրցակիցը կը լինի ուսւածութեան թենիսիստ Դանիիլ Մելքոները, որն առաջին անգամ է դուրս եկել Grand Slam-ի Զեղրափակիչ:

Զեր Արդարութիւնը Սկսուում Է Մեղայականից

Ծարունակուած էջ 6-էն

գրանց հիման վրայ, թէ կամք
ունես՝ կը յաջողես: Յաւօք՝ այս
զրուածքի մասով ոչ մէկն է տե-
ղում, ոչ էլ միւսը, բայց կեանքն
առջեւում է, չնահանջես, մենք քեզ
կը պաշտպանենք արդարութեան
կոռուում: Զեր արդարութիւնը
սկսուում է մեղայականից:

Սի իրաւունքի մասին էլ պատմեմ փեսին ու փեսիստներին, գեալմարէխապարին ու գեալմիստներին, սերժիկին ու սերժիստներին, բազագներին ու մալեարներին, Արփիկին ու Գալուստին՝ մանաւանդ։ Դուք իրաւունք ունէք խօսել-գրել-քանդակել ինչ կը կամենաք, դուք իրաւունք ունէք իմանալու, որ այն ամէնը, ինչ կը խօսէք, կարող է օգտագործուել ձեր դէմ անկախ ձեր կամքից, այն ամէնը, ինչ կը խօսէք, կարող է ջրի երես հանել ձեր բուն հութիւնը։ Կարող էք եւ չխօսել, բայց դա եւս կարող է ձեր դէմ օգտագործուել։ Այնպէս որ, ձեզ կարող է օգնել իսկական ապաշխարհանքն ու ափսոսանքը, անկեղծ զղջումն ու հրապարակացին ներողութիւնը, գոնէ ժամանակաւոր հրաժարումը ինչ-ինչ զառանցական յաւակնութիւններից, վերամբարձ ամբարտաւնութիւնից, անհեթեթ գոռոզամտութիւնից։ Անցել են այն ժամանակները, երբ դուք էիք միակ ճշմարիտը, սրբութեան դարբնոցը, ակունքն իմաստութեան, եւ ով ձեզ հետ համաձայն չէր՝ թշնամի էր, պիտի վերացուէր կամ լոեցուէր։ Այս է պատասխանն իմ, վրէժինդրութիւնն ու հաշուելարդարը եթէ և՛ու ուր ուշին աւելի։

կ'ուզէք, ոչինչ աւելիի:
«Յեղափոխութիւնը Հայաս-
տանում դեռ անխուսափելի է»:
Շատ վախեցանք, սարսափեցինք:
Գաղտնիք բացեմ, դեռ շատ յեղա-
փոխութիւններ են լինելու. ան-
պատժելիները պատժուելու են, թա-
լանողները սովելու են, ապօրինի
հարստացածները հարստահարուե-
լու են, տարուածը ետ է բերուելու,
աղքատները ունենոր են լինելու,
ճամբէքը սարքուելու են, կաշառա-
կերները բանտ են նստելու, մար-
դասպանները ցմահ են բանտարկ-
ուելու... ու էլի լիքը յեղափոխու-
թիւն է լինելու: Մենք վախեցած

պլծած ենք, մենք ոռպիկ ու սերժիկ տեսած ազգ ենք, մեզ անհնարիչ վախեցնել այլեւս, բայց փեսան տեղեակ չէ:

Յեղափոխութիւնները լաւ օրից չէ, որ լինում են: Արդար կարավարումը յեղափոխութիւններ թոյլ չտալու ամենաարդիւնաւէտ եղանակն է: Տասնամենակներով բղաւել ենք, թէ այդպէս չի կարելի, սա երկիր պահել չէ, որ դուք էք պահում, զգուշացրել ենք, թէ ինչ է լինելու դրա վերջը, բացատրել ենք, որ յետոյ ողբալու էք, թէ վրէժինդիր են լինում, ասելու էք. «Հրաման էինք կատարում, մենք մեղաւոր չենք...», բանի տեղ չէք դրել: Բդաւել ենք, ձեզ պէս բերան-ներս ջուր չենք առել, որ յետոյ, երբ լափամանը տանեն առաջնե-րիցս, ողբ կապենք, ասելով, թէ սա յեղափոխութիւն չէր, սա իշխանա-փոխութիւնն էր ու հաշուեցարդար: Պարա՞պ էինք ըստ ձեզ, ուզում էինք բանտերում փտել հա՞: Զէ, ընդամենը ուզել ենք արդար կա-ռավարում, որ մեր փողերը, հողե-րը, հանքերն ու մնացած ունեց-ուած քը չուտեն իշխանութիւննե-րը, կեղծիքներով աթոռներ ու պաշտօններ գրաւած շնաձկները: Զհասկացաք, շան տեղ չորեցիք, ծեծեցիք ու բանտարկեցիք, քշեցիք երկրից ու սատկացրիք, եւ հիմա զարմանու՞մ էք, որ յեղափոխու-թիւն է եղել: Բա կարծում էիք հաւի ձա՞պ էինք, իսկապէշ՝ լոյս ունէիք, որ մեզ ցմահ կուացած էիք պահե-լու, ճերմակ օձիքներով դեսպան-նախարար խաղալով, Կաղիլակ ու-տելով ու սեւ խաւիար քշելով, կամ հակառակը: Բացէք եւ կարդացէք մամուլի արխիւնները, պատշաճօ-րէն զգուշացուած էք եղել: Ալ-սերժիկներն ու ուրիշներն էին, որ առանց զգուշացնելու էին անում, ինչ անում էին:

«Յիշատակարանք Զեռագրաց»

Ծարունակուած էջ 15-էջ

Կոթողային այդ աշխատութեան
մէջ, ուր կարեւոր յատկանիշներ
կ'առանձնացնէին Գարեգին Հայ-
րապետը ու կը զատորոշէին զի՞նք
նման այլ հրատարակութեանց բաղ-
դաժմամբ: Անոնք ինքնին առան-
ձին յօդուածներ են նոյնիսկ, ինք-
նատիպ ուսումնասիրութիւններ,
որոնք «Բացատրական յաւելուած-
ներ ըլլալով այս մեծ հաւաքածոն
դարձուցած են հայ մշակովթի յա-
տուկ աղբիւրագիտութիւն: Գիտ-
նական Տէր Ներսէսեան կը յատ-
կանչ թէ «Հեղինակին լայն գի-
տութիւնը կը յայտնուի ամենա-
փոքր դիտողութիւններու մէջ՝ իր
աւելցուցած բացատ- րութիւննե-
րով»:

ԻՐ ՊԻՄԱՐԻԿՈՒԹԵԱԾՔ ՏՀՐ ՆԵՐ-

ու անարդարութիւն։ Մտէք քա-
ղաքկանութեան մէջ, կուի տուէք,
շահէք հանրութեան համակրանքը,
հալպաթ կը յաղթէք՝ հերթական
կամ արտահերթ ընտրութիւննե-
րում, կը զաք փառահեղօրէն երկի-
րը կը կառավարէք։ Դեկտեմբերին
բոլորդ իրար հետ միասին, հազիւ
10 տոկոս ստացաք։ Էլի բան էր։
Հիմա՝ կարող է արդէն 150 տոկոս
ունէք, ու այդ դէպքում անարդար
է կառավարումից զուրկ մնալը։
Փորձէք, ի՞նչ է պատահել։ Կուսակ-
ցութիւն էք փորձել զբանցել, չե՞ն
թողել, փողով առե՞լ են իշխանու-
թիւնները շատերիդ, սպառնացել

սէսեան կարեւոր պարագայ մը եւս
կը նշէ թէ Հայրապետ Հեղինակը
յաճախ դիտմածք խուսափած է
կանգ առնելու ձեռագիրներու գե-
ղարուեստական եւ մանրանկար-
չութեանց քննութիւնը կատարելէ,
միշտ ի մտի ունենալով «գունա-
ւոր նկարներու ալպոմի ձեւով ի
լոյս ընծացէլ, պարագայ մը որ
չիրագործուեցաւ դժբախտաբար,
հակառակ անոր որ Գարեգին Կա-
թողիկոս պատրաստած էր արդէն
զանոնք»։ Այս կը նշանակէ որ
ձեռագիրներէն շատերը ունին իրենց
մանրանկարչութիւնները, նոյնիսկ
շատ յայտնի Նկարիչներէ, որոնց
մասին Հայրապետը առանձինն պի-
տի անդրադառնար յատուկ հրա-
տարակութեամբ։ Սիրարփի Տէր
Ներսէսեան կ'ափսոսար որ այդ
մէկը կարելի չեղաւ իրականացնել։

Են ոչնչացնե՞լ մայրումանուկով,
եթէ քաղաքական պայքարի մէջ
մտնէք: Ամի գուցէ զանգուածալին
լրատուածիջոցնե՞ր չունէք, որ հան-
րալին քարոզ անէք, կամ էլ գուցէ
փողն է քչութիւն անում, համա-
կիրներիդ ձեռքերը քարի տակ է
փաստօրէն: Մի քանի ապրանք ծա-
խէք՝ բոլոր կուսակցութիւնների
բոլոր անդամների հաւաքական ու-
նեցուածքից շատ փող կ'ունենաք,
բա՛ր է նուաք:

Միւս խորհուրդն անհամե-
մատ հին է. «Զգիտէք ինչ անել, մի

ՑԱՒԿՑԱԿԱՆ

ԱՏԻՄ ՀԱՐՄԱՆՏԵԱՆԻ մահուան տիսուր առիթով «Մասիս» իր խորագաց ցաւակցութիւնները կը յաջտնէ հանգուցեալի ընտանեկան հաջանն ապահովանէրուն է ու պաշենացնէրուն:

ՎԱՐՁՈՒՄ ՄՐՅԸ

ՓԱՍՏԻՆԱՅԻ ՄԵՋ (200 ՏՈԳԻՒ ԸԱՄԱՐ)

ԱՐԴՅՈՒՆԱԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

1060 N. ALLEN AVE. PASADENA CA 91104

(626) 797-7680

PUBLIC MEETING WITH PRIME MINISTER OF ARMENIA
ՀԱՅԱՍՏԻՆ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ ՀՀ ՎԱՐՉԱՊԵՏԻ ՀԵՏ

SUNDAY SEPTEMBER 22, 2019 AT 2:00 PM
ԿԻՐԱԿԻ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 22, 2019 ԱԺ 2:00 ՊՄ

ԳՐԱՆԴ ՓԱՐՔ
 ԼՈՍ ԱՆՁԵԼԵՍԻ ՔԱՂԱՔԱՊԵՏԱՐԱՆԻՆ ՀԱՐԱԿԻՑ
GRAND PARK AT
LOS ANGELES CITY HALL
200 N. SPRING STREET LOS ANGELES, CA 90012

CO-ORGANIZED BY

CONSULATE GENERAL OF ARMENIA
 AD-HOC COMMITTEE OF ARMENIAN ORGANIZATIONS
 MAYOR ERIC GARCETTI
 COUNCILMEMBER PAUL KREKORIAN
 LA COUNTY SUPERVISORS KATHRYN BARGER & HILDA L. SOLIS

ՄԻԶՈՑԱՌՄԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԻՉՆԵՐ

ԼՈՍ ԱՆՁԵԼԵՍՈՒՄ ՀՀ ԳԼԽԱՎՈՐ ՀՅՈՒՊԱՏՈՍՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԺԱՄԱՆԱԿԱՎՈՐ ՀԱՆՁՆԱԽՈՒՄՐ

ԼՈՍ ԱՆՁԵԼԵՍԻ ՔԱՂԱՔԱՊԵՏ ԷՐԻԿ ԳԱՐՍԵԹԻ

ԼՈՍ ԱՆՁԵԼԵՍԻ ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ ԽՈՐՀՐԴԻ ԱՆԴԱՄ ՓՈԼ ԿՐԵԿՈՐՅԱՆ

ԼՈՍ ԱՆՁԵԼԵՍԻ ՄԱՐԶԻ ԿԱՌԱՎԱՐԻՉՆԵՐԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ԱՆԴԱՄՆԵՐ ՔԵՐՐԻՆ ԲԱՐԳԵՐ և ՀԻԼԴԱ ՍՈԼԻՍ

